NOV 19 1951
216

VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

LXVI M. 44 N. BROOKLYN, N. Y. PENKTADIENIS, 1951 M. LAPKRIČIO (NOV.) 9 D. KAINA 10 C.

Pirmasis sniegas Lietuvoje

Oslapas A. 157 W. 105th St. Zone 25.

DAR IR

New York Public Library 476 Fifth Ave

...jus
...umušė?
...ominacijose
Praeities klaidos

JUOZAS TYSLIAVA

Raidžių rinkėjui staiga susirgus, Vienybės skaitytojai buvo nuskriausti vienu numeriu.

Praeitą savaitę Vienybė neišėjo.

Už tai skaitytojai bus atlyginti padidintu Vienybės 65 metų sukakties numeriu, kuris išeis gruodžio mėnesio pradžioje.

Šia proga, beje, noriu priminti, kad tiek sveikinimai, tiek straipsniai Vienybės 65 metų sukakties numeriui dar tebepriimami.

Bet, reikia pasiskubinti. Visa medžiaga, skiriama tam numeriui, turi būti gauta nevėliau šio mėnesio 25 dienos.

Vėliau gautus sveikinimus ir straipsnius teks sunaudoti jau kituose, eiliniuose Vienybės numeriuose.

***

Prieš keletą metų į Ameriką atvyko kalbininko Kazimiero Būgos giminaitis Juozas Būga.

Šis malonus ir, kaip žmonės sako, "Dievui dūšią kaltas" vaikinas lankosi senųjų lietuvių namuose ir visu savo nuoširdžiu kruopštumu užrašinėja tautosaką: dainas, pasakas, misles, burtus ir t.t.

Tokiais pat tiksiais, matyt, jis neseniai lankėsi Bostone, kur buvo užėjęs į vietos lietuvių klubą.

Ir štai, kaip dabar laikraščiai rašo, vienas to klubo direktorių nei iš šio, nei iš to ima ir sumuša tą vaikiną...

Sakykite, ar ne gėda jums, garbingi Bostono lietuviai?

***

Laikydamiesi laikraštinės etikos taisyklių, mes turėjome paskelbti adv. F. J. Bagočiaus atsakymą K. S. Karpiui.

Reikia pripažinti, kad Bagočiaus pastabos, liečiančios įvairių bendrovių steigimą, ypač jų liūdną galą, yra gana teisingos ir todėl kai kam nemalonios.

Na, bet praeities klaidos — pamokos dabarčiai.

Nenuostabu, kad dabar Amerikos lietuviai ir girdėti nenori apie naujų bendrovių steigimą.

Gal tik kai kurie naujakuriai, nežinodami tų nemalonių praeities patyrimų, dar galvoja apie bendroves.

***

SLA Vykdomosios Tarybos nominacijų fronte nieko naujo.

Stasiui Gegužiui atsisakius kandidatuoti į SLA pirmininkus, ta vieta buvo pasiūlyta adv. C. S. Chėledenui.

Bet jis, turėdamas galvoje dabartinio SLA pirmininko, teisėjo Laukaičio, tinkamumą, atsakė:

"Dabartiniu laiku aš nematau jokio reikalo kandidatuoti."

Kai dėl SLA iždininko vietos, tai adv. Cheledenas savo laiške, rašytame A. S. Trečiokui, taip pažymi:

"...yra būtinas reikalas, kad Jūs ir Ginkus pasitartumėt ir nustatytumėt, kuris iš jūsų kandidatuos."

***

Cituodamas mano "gimnazistiškas" eiles, Darbininko redaktorius, matyt, norėjo pasakyti, kad dabar parašytos Brazdžionio eilės apie New Yorką yra vis dėlto geresnės...

Nors tai meškos paslauga suaugusiam poetui Brazdžioniui, bet, kas liečia manę, aš, net mušdamasis į krūtinę, prisipažįstu:

Mano klumpė, mano klumpė, mano didžiausia klumpė!

Tos mano eilės yra blogesnės net ir už tas, kurias Brazdžionis, būdamas gimnazistas, parašė.

Darbininko redaktorius, be abejonės, atsimena tas poeto Brazdžionio eiles apie Kristų ir prim... lovą.

Na, bet, anot Francois Villon, "Dievas atleidžia žmonėms, o žmonės — poetams"

Kita vertus, kiekvieno talentingo poeto jaunystė yra garsi savo klaidomis.

Paryžiuje atidaryta J. Tautų sesija

Višinskis pirmą kartą po 2 metų pasirodo vakaruose — Darbotvarkėje net 59 klausimai — Achesonas siūlys reformuoti JT — Schumanas pasirodys su "sensacingu" planu.

Šią savaitę Paryžiuje atidaryta šeštoji Jungtinių Tautų sesija. Negalima sakyti, kad ši sesija būtų populiari, bet kaip ten bebūtų, didžiųjų sostinių kanceliarijos jai priduoda didelę reikšmę, nes gal nuo joje priimtų nutarimų, galės pasikeisti milijonų žmonių likimas.

Kad galima būtų atydžiau sesiją sekti, Vienybė akreditavo savo korespondentą Paryžiuje, kuris duos kas savaitę pranešimus apie šią didelios politikos avantiūrą, kuri yra taip pat įdomi, kaip nuotykių romanas.

Kaip kiekvienais metais, pirmomis dienomis bus bendros diskusijos, duodant kiekvienai delegacijai pasakyti įžanginę kalbą, paskui bus renkamas sesijos pirmininkas ir trys nariai į Saugumo Tarybą, vietoje Ekvadoros, Indijos ir Jugoslavijos, kurios buvo išrinktos 2 metams.

Vėliau bus pereita prie darbotvarkės, kuri šiais metais yra labai plati.

1. Korėjos nepriklausomybė

Šitas klausimas yra patiektas JT komisijos raporto formoje dėl krašto suvienijimo ir atstatymo. Bet, kaip ten bebūtų, reikia, kad būtų pirma pasirašytos paliaubos.

2. Atominės energijos kontrolė

Po Trumano ir Stalino pareiškimų, tai bus pats svarbiausias klausimas. Jis būsiąs patiektas irgi raporto formoje, pasiūlant įsteigti naują komisiją, kuriai būtų pavesta visos rūšies ginklų kontrolė.

3. Achesono "planas"

Amerikos valstybės sekretorius Achesonas į Paryžių atsivežė projektą dėl reformavimo Jungtinių Tautų, kad tarp narių būtų išplėstas kolaboravimas ir galima būtų iškarto užkirsti kelią agresijai.

4. Schumano "sensacija"

Prancūzų užsienių reikalų ministras Schumanas žadąs patiekti taikos projektą, kuris, jo žodžiais, sesijoje sukels didelę sensaciją.

5. Maroko klausimas

Jį iškėlė arabų kraštai, prieš Prancūziją, kuri būk laužanti savo susitarimus su Maroku. Anglija prieš šį klausimą užprotestavo. Amerika susilaikė.

6. Vokiečių rinkimai

Nors šis klausimas neįrašytas, bet greičiausiai jis bus nagrinėjamas. Galimas dalykas, kad bus įsteigta komisija, kuri šį klausimą pirma apsvarstys.

7. Įvairūs klausimai

Jų yra labai didelis skaičius. Pirmiausiai Saugumo Taryboje bus sprendžiamas Kašmiro klausimas, Izraelio-Egipto ginčas, buvusių Italijos kolonijų globa ir kt.

Kaip žinoma, Amerikos kongresas yra priėmęs nutarimą paskirti 100,000. dolerių kovai dėl išsilaisvinimo iš sovietiškos tiranijos, ir ši pagalba bus duota Lietuvos Latvijos ir kitų kraštų partizanams.

Sovietų delegaciaja šios JT sesijoje reikalaus, kad tie pinigai nebūtų leidžiami skirtam tikslui, nes tai reikš teroristinio pobūdžio veiksmų rėmimo.

Peru atstovas siūlys persvarstyti veto teisę, Graikija reikalaus sugrąžinti atgal vaikus, kuriuos komunistai išvežė į Sovietų Sąjungą, Prancūzija reikalaus, kad Italija ir kiti kraštai būtų priimti į JT tarpą.

Prieš prasidedant sesijai trys vakarų ministrai: Achesonas, Edenas ir Schumanas turėjo pasitarimą. Pastebėtina, kad Višinskis pirmą kartą po 2 metų pasirodo vakaruose. Su savimi jis atsivežė Maliką.

Kodėl susirinko ši JT sesija? Dėl to, kad tas JT čartery numatyta ir dėl to, kad po antrojo pasaulinio karo daug įvairių problemų pasilieka neišsprendžiamos. Tam reikalingas yra visuotinos JT diskusijos.

Franco norėjo gauti Gibraltarą

Anglai pergyvena tikrai rimą krizę. Po Irano ir Egipto, Ispanijos diktatorius Franco irgi ruošėsi patiekti anglams reikalavimą dėl Gibraltaro, reikalaudami jį grąžinti Ispanijai, kuris, jo nuomone, esąs Ispanijos teritorija.

Kalbama, kad Franco tikėjosi iš Washingtono pagalbos, mainais, jei bus leista amerikiečiams ten įsitaisyti bazes.

Bet staigus Churchillio sugrįžimas prie valdžios sulaikė jį nuo tokių pretenzijų.

GEN. EISENHOWERIS PAS TRUMANĄ

Jis siūlo pakeisti Europos gynimo planą

Atvykęs iš Europos gen. Eisenhoweris šią savaitę turėjo su prezidentu Trumanu ir kitais vyriausybės nariais svarbius pasitarimus įvairiais aktualiais klausimais.

Vienas iš klausimų, kuris buvo paliestas pasitarimuose, tai Europos gynimo plano pakeitimas.

Vietoj to, kad 1952 metams įsteigti Europoje 60 divizijų, gen. Eisenhowris siūlo mažesnę programą: suformuoti tik 25 divizijas. Tas, jo žodžiais susilpnintų anglų darbiečių kairiojo sparno ir prancūzų opozicijos propagandą, nes leistų Anglijai ir Prancūzijai išplėsti civilinę produkciją.

Kitas klausimas, kuris buvo svarstomas, tai Viduržemio rajono vado paskyrimas, kuris komanduotų nuo Gibraltaro iki Suezo. Anglai nelabai patenkinti amerikiečio kandidatūra, bet prancūzai ir italai šiame poste norėtų matyti amerikietį karišką. Bus prieita prie susitarimo: vakarinę dalį komanduos amerikietis, gi rytinę — Graikijos, Turkijos, Palestinos ir Kipro salą—anglas.

Savo pasikalbėjime su prez. Trumanu, gen. Eisenhoweris prašęs padidinti ginklų siuntimą į Europą, kad galima būtų tuojau pat apginkluoti 30 divizijų.

Taip pat buvo svarstomas klausimas dėl davimo Europos kraštams atominių bombų.

Sąryšy su gen. Eisenhowerio atvykimu, daug kalbama ir apie jo kandidatūra būsimuose prezidento rinkimuose.

Gen. Eisenhoweris pareiškė, kad jis nieko nėra įgaliavęs vesti politiško pobūdžio agitaciją jo naudai. Bet jis taip kategoriškai ir neatsakė, jog nemanąs būti kandidatu į prezidentus, nei kokiai partijai reiškia didesnį palankumą.

Paklaustas, kas jis—demokratas ar respublikonas, gen. Eisenhoweris atsisakė duoti tiesioginį atsakymą. Į klausimą, kaip ilgai jis manąs pasilikti Atlanto armijos vado pareigose, atsakęs, jog neturįs nei mažiausios idėjos.

Pulk. John W. Waren prisega savo dukteriai leitenanto laipsnį, baigusiai karo aviacijos mokyklą

SOVIETAI ŽADA PAKELTI GELEŽINĘ UŽDANGĄ

Sensacingi gandai apie sovietų "taikos ofenzyvą" — Visa tai daroma tik tam, kad Atlanto valstybės nustotų ginkluotis — Kokia dėl to bus vakarų valstybių reakcija?

(Vienybės korespondentas Paryžiuje)

Patys fantastiškiausi gandai vaikšto šiuo metu Paryžiuje apie Sovietų žadamą pradėti "taikos ofenzyvą" atsidarančioje Jungtinių Tautų sesijoje.

Kalbama, kad per šešis artimuosius mėnesius sovietai pasiruošę užtenkamai aukštai pakelti "geležinę uždangą", ir anot kai kurių žmonių tvirtinimo, kurie turi ryšių sovietų ambasadose, Maskva ruošiasi imtis visos eilės žygių, kad "įrodžius vakarams savo taikingus norus.

Šie žygiai, kurie bus palaipsniui daromi, eis lygiagrečiai su "taikos ofenzyva", kuria sovietų diplomatai pradės JT sesijoje Paryžiuje.

Šita ofenzyva bus pradėta, pasiūlymu atitraukti okupacinę kariuomenę iš Vokietijos ir suvienyti ją, pravedant visuotinus rinkimus.

Pats "geležinės uždangos" pakėlimas būsiąs daromas sekančiai:

1. Maskvoje bus sušaukta pasaulinė ekonominė konferencija gruodžio arba sausio mėnesį. Į šią konferenciją Sovietų Sąjunga pakvies kapitalistinių kraštų didžiuosius ekonomistus bei svarbesnius asmenis iš industrijos, prekybos ir kitų sryčių. Šita konferencija leis "kapitalistams" susipažinti su sovietų ekonomistais, fabrikų direktoriais ir aukštaisiais prekybos ministerijos valdininkais. Konferencija turės tikslą išplėsti prekybinį pasikeitimą tarp rytų ir vakarų. Sakoma, kad sovietai bus pasiruošę pirmą kartą parodyti vakariečiams savo fabrikus ir leis vizituoti Rusijos industrinius rajonus. Ši konferencija bus vieša ir joje galės dalyvauti vakariečiai žurnalistai, kurie gaus lengvai įvažiavimo vizas į Sovietų Sąjungą.

1. Šią žiemą Maskvoje bus sušaukta pasaulinė ekonominė konferencija.

2. Sovietai siūlys Amerikai pasikeisti intelektualais ir mokslininkais.

3. Leis laisvai įvažiuoti į Sovietų Sąjungą turistams ir žurnalistams

2. Pasikeitimas intelektualais ir mokslininkais bus pasiūlytas iš sovietų pusės. Maskva pasiūlysianti Amerikai pasikeisti 1000 studentais. Profesoriai ir mokslininkai iš vakarų pasaulio bus pakviesti susitikti Maskvoje su sovietų mokslininkais, jiems bus aprodytos laboratorijos, universitetai ir ligoninės. Tuo pačiu sovietai žada pakeisti savo politiką iš pagrindų ir leisti saviesiems mokslininkams dalyvauti tarptautiniuose mokslininkų kongresuose, kuriuose iki šiam laikui nedalyvaudavo.

Šis pasikeitimas jau jautėsi paskutinį mėnesį, kada sovietai labai didelį skaičių savo mokslininkų buvo atsiuntę į Paryžiuje vykusį tarptautinį chirurgų, biologų ir gydytojų kongresą.

3. Eina gandai, jog sovietai pasiūlys, kad ateinančiais metais rudenį J. T. susirinktų Maskvoje. Šį pasiūlymą padarys Višinskis šio rudens J. T. sesijoje Paryžiuje.

4. Kalbama, kad artimoje ateity Sovietų Sąjunga lengvai leis kai kuriam žurnalistų ir turistų skaičiui, ne komunistams, įvažiuoti į Sovietų Sąjungą, aprodymui, kaip vyksta Sovietų Sąjungos atstatymas, kad davus vizituotojams įspūdį apie sovietų jėgą ir jų "taikingus norus".

Visos šios priemonės, kurių sovietai ruošiasi imtis, jei tik jie įgyvendins, yra su tikslu apdumti vakarų pasauliui akis, kad tik šis patikėtų jų "taikingais" norais ir nustotų ginkluotis.

(Nukelta į 5 psl.)

SUEZE ANGLAI TURI 44.000 KARIŲ

Pirmas Churchillio žingsnis, sugrįžus prie valdžios, buvo pasiuntimas į Kipro salą pėstininkų divizijos.

Kipro sala yra viena iš tų vietų Artimuose Rytuose, iš kur anglai aprūpina kariais savo bazes arabų pasaulyje. Iš ten kaip tik buvo į Suezą permesta parašiutistų brigada Irano konflikto pradžioje, iš ten buvo pasiųsti pėstininkai prasidėjus kivirčui su egiptiečiais.

Koks yra skaičius anglų kariuomenės Suezo kanalo rajone? Vieni sako, jog yra 35,000, kiti priskaito 44,000. Kiekvienu atveju, pasiuntus dabar į Kiprą naują diviziją, Artimuose Rytuose anglai turi apie 50,000 kariuomenės.

Nesenai iš Libijos lėktuvais į Suezo kanalą buvo permesta pirmosios karališkos gvardijos brigada iš 4000 karių. Kas deišmtą minutę, lėktuvas nusileisdavo su 60 kareivių. Operacijoje dalyvavo virš 300 lėktuvų.

Iš kitos pusės, arabai, sukurstyti didžiojo Jeruzalės mufti, kuris karo metu tarnavo Hitleriui, o dabar yra perėjęs į Stalino tarnybą, suorganizavo "laisvinimo savanorių batalionus," kurių pareiga esanti vyti laukan anglus.

Jų vadas gen. Aziz Ali el Paša 1914 metais kovojęs prieš turkus šalia legendarinio anglų pulk. Lawrence, dabar stojo kovon prieš anglus.

Šių "batalionų" kariai jau pradėjo veiksmus Suezo kanalo rajone, kliūdydami egiptiečiams darbininkams vykti į darbą, sulaikydami maisto pristatymą ir imdamiesi represijų prieš tuos, kurie kolaboruoja su anglais.

Prieš šį "partizaninį karą" anglai irgi ėmėsi priemonių. Gen. Erskine aiškiai pabrėžė savo įsakyme:

— Imtasi priemonių išlaikyti mūsų poziciją ir ji bus išlaikyta, kol Egipto vyriausybė nepradės protingiau galvoti. Mes nesiduosime išvejami.

Oficialiai anglai pareiškė, kad jie pasiliks Suezo kanalo zonoje, kol bus įkurtas naujas tarptautinis organizmas, kuris perims jo gynimą.

Lapkričio 14 d. vakare Brooklyne bus "susprogdinta" atominė bomba. Paties sprogimo brooklyniečiai neišgirs, bet X valandą pradės kaukti aliarmo sirenos.

TRUMPAI

Iš viso pasaulio

— Maršalas Tito, priimdamas užsienio spaudos atstovus, pareiškė, jog Jugoslavija, nežiūrint, kad nepriklauso prie Atlanto pakto, karo atveju stovės vakarų demokratijų pusėje.

— Prancūzų Maroke įvyko krūvini susirėmimai tarp kariuomenės ir arabų nacionalistų. Buvo užmušti 5 arabai ir 70 sunkiai sužeist.

— Anglijos sosto įpėdinė princesė Elizabieta su vyru, trumpą laiką pabuvusi Washingtone, išvyko atgal į Kanadą, iš kur skrenda į Angliją.

— Londone prezidento Trumano atstovas Harrimanas turėjo pasitarimus su Churchilliu ir Edenu dėl Irano ir Suezo.

— Arthurui Koestleriui, buvusiam vengrų komunistui, pagarsėjusiam antikomunistiniais raštais, leista nuolat apsigyventi Amerikoje.

— Indonezijoje atidengtas komunistų sąmokslas. Su Sovietų Sąjngos pagalba komunistai norėjo įkurti "liaudies demokratiją". Suimta 15,000 komunistų.

— Jugoslavų gen. Dapševič tvirtina, kad Sovietų Sąjunga šiuo metu turi 100 atominių bombų.

—Vakar. Vokietijoj Schwarzwalde užtikti uraniumo sluogsniai. Uraniumas yra svarbi medžiaga atominių bombų gamybai.

— Per paskutines 2 savaites Korėjoje Jungtinių Tautų pusėje buvo užmušta 152 ir sužeista 1011 kareivių. Be žinios dingo 27.

— Nevadoje buvo padaryti nauji bandymai su atomine bomba. Sprogimą stebėjo didelis skaičius kariškių ir atominės energijos komisijos narių.

— Derybos Korėjoje vėl atsidūrė mirties taške, nes nesiseka susitarti dėl demarkacinės linijos.

S. MODZELIAUSKAS, baleto artistas, ateinantį penktą dienį šoks Mazepos operos pastatyme, Philadelphijoj.

WATERBURIO LIETUVIŲ ŽINIOS

WATERBURY, Conn. — Lapkričio 11 d. 7 v. v. šv. Juozapo parapijos salėje Waterburio BALFo skyrius ruošia prakalbas ir koncertą. Kalbėtoju pakviestas Jonas Valaitis, buvęs BALFo atstovu Vokietijoje. Jis padarys pranešimą apie likusių Vokietijoje lietuvių padėtį. Tremtiniams bus įdomu išgirsti apie likusius, o seniesiems Amerikos lietuviams — ką jie atliko ir kas dar reikia padaryti.

Koncertinę dalį išpildys vietos nauji artistai - menininkai. Įėjimas nemokamas. Rengimo komitetą sudaro: Devenienė, Aleksis ir Colney, kurie irgi tars kelis žodžius.

Prof. Vaclovas Biržiška
Washingtone

Prof. Vaclovas Biržiška išvyko porai mėnesių į Washingtoną, D. C., kur jis tvarkys lituanistikos skyrių Kongreso bibliotekoj. Kongreso biblioteka yra viena didžiausių pasaulyje, joje yra labai daug senų ir labai retų knygų apie Lietuvą, be to, yra ir vėlesnių laikų medžiagos. Bibliotekoj jau dirba keletas lietuvių tremtinių, bet prof. Biržiška pakviestas kaipo ekspertas. Ten dirbdamas jis surinks medžiagą ir savo mokslo darbams, kurių labai daug turi paruošęs gyvendamas Vokietijoje ir Amerikoje.

Prof. Biržišką į Washingtoną automobiliu nuvežė Devenial, nes ten tuo pat laiku ponia Devenienė turėjo posėdžius Tarptautinėj Ūkininkų Sąjungoj, kurioj ji atstovauja Lietuvos Valstiečius Liaudininkus.

Medžiotojų dėmesiui

Puikiausia stirnų ir meškų medžioklė mūsų ūkyje, kuris yra Catskill kalnuose. Patogios nakvynės ir tikrai lietuviškai gaminamas maistas. $5.00 dienai vienam asmeniui. Vietoms rezervuoti, telefonuokite arba rašykite šiuo adresu: RACHUN FARM, PLATTE CLOVE RD., ELKA PARK, N. Y. Tel. Tannersville 155 J 2.

MUMS rašo

Malonioji Redakcija!

Leiski man Tamstų "Vienybėje" padėkoti visiems, kurie Mykolinėnis yra mane ir mano šeimą parėmę, tiek gyvu žodžiu ar maloniu raštu, tiek ir materialine parama, tiek Losangeliečiams su M. Aftukiene ir V. Bakūnu priekyje. tiek ir atsiliepusiems iš kitų miestų tautiečiams, Mykolinių organizatoriui Kultūros ir Labdaros klubui Los Angelese ir visoms organizacijoms mus sušelpusioms.

Svarbi yra mano padėtyje materialinė parama, bet ypač miela jausti maloni savo tautiečių užuojauta, svetur atsidurus nesijausti apleistam. Lengva tuomet ir bendras darbas dirbti.

Dėkui.

M. Biržiška
1048 W. Washington Blvd.
Los Angeles 15, Calif.

LIETUVIŲ SALEI SUKAKO 30 METŲ

BALTIMORE, MD. — Spalio 20 d. šios kolonijos lietuviai minėjo savo salės pastatymo 30 metų sukaktį ir kartu dedikavo naujai įrengtą sceneriją, langų uždangas ir garsiakalbius.

Buvo gausus bankietas. Susirinko daug žmonių, kiti dėl vietos stokos grįžo namo.

"Kūrnais" buvo: Dr. Pijus Mačiokas su žmona, Juozas Kašinskas su žmona, Tames Stewart su žmona, Juozas Ruzga su žmona, Tamas Marcinkevičius su žmona, Kazys Kačauskas su žmona, Henrikas Galdis su žmona, ir Samas Padrezas su žmona. Dedikavo kun. dr. Liudas Mendelis, Šv. Alfonso parapijos klebonas.

Naujoa raudono aksomo ir mėlyno audimo gerai padaryta scenerija labai puošė šalę. Naujos raudono aksomo langų uždangos irgi ją praturtino. Nauji garsiakalbiai muzikai ir kalboms. Programa buvo girdėti visose trijose salėse ir kituose namo kambariuose.

Kalbėjo Baltimorės meras Thomas D'Alesandro, Jr., kongresmanas Edward Garmatz, JAV prokuroro padėjėjas Thams Grajauskas, Lietuvių Salės Bendrovės pirmininkas Vincas J. Velžis, šio bankieto rengimo pirmininkas Nikodemas Česna, Tamas Marcinkevičius, ir kun. dr. Liudas Mendelis.

Dainavo Klemensas Andreikus, Jurgis Galkas ir Miss Maryland T. V. (televizijos gražuolė) Phyliss Maygers.

Vakarą vedė adv. Nadas Rastenis.

Nauioms scenerijoms įsigyti, rūpinosi savanoriu komisija: adv. Nadas Rastenis, Vincas J. Velžis, Vincas Lukoševičius, Kastas Matuliauskas, Jonas Kairys, Ona Lukos, Marijona Jurkšaitė, Sofija Vičiulienė, Adelė Bučienė, Elena Kundrotienė, Povilas Kundrotas, Juozas Palubinskas (Vilniaus teatro artistas) Dominikas Mičiulis, Donatas Buračas, Vytautas Petruška, Vincas Piedas, Jurgis Žiežas, Vincas Bridickas ir Juozas Kašinskas.

Tam tikslui aukojo:

Po 100 dol. — kun. dr. Liudas Mendelis, Kęstučio Draugystė ir Dainos Draugija.

Po 50 dol. — Lietuvių Atletų Klubas, Amalgamejtų Unijos Lietuvių Skyrius, Charles Kachausas, Lietuvių Moterų Piliečių Klubas, Vincas J. Velžis ir Lietuvių Draugijų Taryba.

Po 25 dol. — Lietuvių Naujakurių Draugija, Kastas Matuliauskas, Vincas Litvaitis, Juozas Kašinskas, adv. Tamas Grajauskas su žmona, John Grichen, Vincas Lukoševičius su žmona, Vincas Želvis, Nadas Rastenis su žmona ir Povilas Kundrotas su žmona.

Gordonas Matulionis — 17 dol.

Po 10 dol. — ponia Thomas Stewart, Charles Mitchell, Stella Kasin and Marg. Lucas, K. Smith, Stasys Žebrauskas, Uršulė Brooks, Vincas Višinskas, Algirdas Leonas su žmona, Lietuvių Radijo Valanda, ir Jimmy Bonsall.

Antanas Sidlauskas — 7 dol., Jack Willeck — 6 dol.

Po 5 dol. — Lietuvių Demokratų Klubo "Auxiliary", Am. Liet. Tautinės Sąjungos 8 skyrius, Juozas Sakalis, Foley Lisowski, Marijona Jurkšaitė, Petras Weisengoff, Jonas Kairys, Juozas Kriaučeliūnas, Martinas Petrulionis, Juozas Palubinskas, Vincas Urbanas, Sofija Vičiulienė, Pranas Ramoška, Zigmas Gapšis, Kastas Lukaševičius, Jonas Galinaitis, Stasys Janušas, K. Pečkienė, Kastas Stuikis, Juozas Greberis su žmona, Ant. Stankevičius su žmona, Juozas Srukevičius, dr. I. B. Bronušas, Bronius Aleknavičius su žmona, Pranas Leščikauskas, Stasys Dūra, Agota Lukoševičienė, Kazys Stupuras, Ed. Daniels, Vincas Česnavičius, Jurgis Kazakevičius, Juozas Lukoševičius, Vincas Misiukevičius, Adelė Bučienė, Antosė Zablockienė, Justas Kiškis, Ed. Bistrickas ir Edna Hall, Nikodemas Česna su žmona, Alfonsas Baltikauskas, Vincas Piedas, Martinas Reila, Jonas Lietuvninkas, Albertas Šilinskas, Kazys Jonča ir John Maximuk.

Bankieto metu kun. dr. L. Mendelis garsiakalbiams įsigyti paaukojo 110 dol. Bruno Leikus 10 dol., kongresmanas El. Garmatz 10 dol., ponia P. Weisengoff 5 dol., p-nia John Kairys 5 dol., po. Galksienė ir Lelija Bakerckienė 1 dol.

Po vieną bei du dolerius surinkta prieš bankietą 69 dol. 99c. Viso — $1,610.95.

Scenerijos, langų uždangos ir garsiakalbiai kaštuos apie 2,000 dol. Su bankieto ir programos pelnu, numatoma, viskas bus apmokėta.

Garbė tiems lietuviams, kurie šią lietuvybės pilį pastatė ir garbė tiems, kurie ją palaiko ir puošia.

Šėrininkas

"IŠ DŪMINĖS LUŠNELĖS"

K. B. Kraučiuno jumoristinių eilių knyga.. Dėl žingeidumo, skaityk ją: Kas išėjo iš dūminės lušnelės? Joje rasi žmogaus didelę ambiciją, nepasiikti dūmuose, bet kilti į šviesą, ir siekti to ko nebuvo galima. — Skaitydamas, prisiminsi Lietuvą, — nusišypsosi — iš Amerikos lietuvių gyvenimo šioje šalyje. Knyga $1.00. Rašykit autoriui visuomet šiuo adresu:

K. B. Kraučiunas,
Daynard Drive,
Canton, Conn.

ŠTAI KUR TIKROS KALĖDŲ DOVANO

Romanas ŠIRDIES RŪMAI: 450 puslapių, iliustruotas, labai gražiai išleistas, kaina 4 doleriai.

Romanas ŠLIUPTARNIAI, 652 puslapiai, iliustruotas, labai gražiai išleistas, kaina 3 doleriai.

Abudu romanai sykiu tik už 6 dolerius.

Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:
DR. ALG. MARGERIS,
3325 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

ANNA KASKAS, Muzikos šventėj — "Lietuvos Operos Prisiminimai" — išpildys įdomiausias roles iš įvairių operų.

LIETUVOS OPEROS PRISIMINIMAI

CHICAGO, ILL. — Didžioji muzikos šventė, kurią ruošia Margutis gruodžio 16 d. Chicagos Muzikos Rūmuose Orchestra Hall, 216 S. Michigan Ave. — yra pavadinta "Lietuvos Operos Prisiminimai". Tatai reiškia, kad tos šventės programa bus beveik išimtinai operinė. Programai atlikti iš kitur atvyksta dvi mūsų buvusios operos žvaigždės: Ana Kaskas ir Ipolitas Nauragis. Ana Kaskas, pasiekusi savo meno srity tokių didelių laimėjimų, bus šiame Lietuvos Operos Prisiminimų koncerte, lyg garbės dalyvis. Ji padainuos visą eilę mėgiamų operos arijų, pritariant Chicagos Simfonijos orkestrui 70 asmenų sąstato. Gi Ipolitas Nauragis kurs daugeliui dar tebėra atmintinas, kaip įspūdingas Boris Godunovas, ar Mefistofelis "Fausto" operoje, arba kaip karžygiškos rimties pilnas Radvila Perkūnas, arba kaip komiškas Don Basilio Sevilijos Kirpėjas operoje šis Lietuvos Operos solistas be kitų dalykų dar ruošiasi atlikti gražų karaliaus Pilypo monologą iš Verdi operos "Don Carlos," o taip pat ir turininga, dar nie kur negirdėtą Vlado Jakubėno dainą Simfonijos orkestrui pritariant.

Gražus būrys solistų iš Chicagos ir jos apylinkių užpildys kitą programos dalį. Izabėlė Motekaitienė ir Alė Kalyaitytė — abi dainininkės padainuos iš Aidos įspūdingą ir dramatišką duetą. Šalia to, priešingumui paryškinti, bus sudaini nuotas nuostabiai švelnus, tikrai melodingas duetas iš operos Carmen — duetas, kurio pirmieji žodžiai "Motule aš regiu ir apie gimtinę aš svajoju..." daugeliui primins kukliąją kaimo mergina Micaela ir jos mylimą kareivį Don Jose. Šį neužmirštamo švelnumo duetą sudainuos solistai Prudencija Bičkienė ir Stasys Baranauskas — pirmasis — skaidrus lyrinis sopranas, o antras — sodrus tenoras. Operos koncerto programon yra numatyta net lėtisa scena iš operos "Faustas". Scena, kuri vadinasi "sodo scena" — yra bene gražiausias muzikos gabalas nemirtingoj operos "Faustas". Margaritos partiją atliks Pr. Bičkienė, Fausto partiją — Stasys Baranauskas, Mefisto — Ip. Nauragis ir Martos partiją dainuos viena gabesnių ir jaunesnių Lietuvos Operos dainininkių Sofija Adomaitienė.

Programoje bus dar du operinės muzikos kūriniai: vienas — iš Verdi operos "Likimo Galia" antrasis — Beetohoveno uvertiūra iš operos "Fidelio" — Jos pasirinktos dėl to, kad šalia muzikalinių vertybių šiose dviejuose kūriniuose glūdi dar ir gili simboliška reikšmė. "Likimo Galioj" Verdi vaizduoja žiaurią likiminę įtaką žmogaus gyvenime, o Beethoveno uvertiūra iškelia išsivadavimą iš despoto vergijos ir baigiasi džiaugsmingu himnu žmogaus laisvei. Šiuos abu kūrinius išpildys Chicagos Simfonijos Orkestras — kurį dirigūos buv. Lietuvos operos vyr. dirigentas Vytautas Marijošius ir muzikas Aleksandras Kučiūnas.

Susidomėjimas šia nepapras ta muzikos šventė, kuri savo turiniu ir savo jėgomis, yra pirmoji Amerikos lietuvių gyvenime — yra nepaprastai didelis ne tik Chicagoj, bet ir jos apylinkėse. Tos šventės tikslas — praskleisti lietuvių operinės muzikos kultūrą ir duoti pradžią fondui, kurs remtų ir skatintų lietuvių muzikų kūrybą Amerikoj

V. M.

Liberty Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
Philadelphia 7, Pa.
235 N. BROAD STREET
(Temporary Address)
New Building Under Construction at 202-204 North Broad Street
Total Assets . . . $9,396,856
General Reserves and Surplus $502,012
CHARLES S. CHELEDEN, President
Current Dividend 2½% Per Annum
Payable June 30 and December 31
Paid Without Interruption Since 1901
SAVINGS ACCOUNTS NOW INSURED UP TO $10,000

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS ir BARAS
3759 N. 7th STREET,
PHILADELPHIA, PA.

SILVER BELL BAKING CO.
(Taip dabar vadinasi Varpo kepykla)
36-40 Stagg St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas STagg 2-5938
ANTANAS BALČIŪNAS, savininkas
Kepa visokių rūšių duoną, ypač specialistai Europos ruginės duonos, kurios jie kepa keliolika rūšių
Vedybom ir parėm kėksų ekspertai
Taipgi kepa ir parduoda krautuvėms ir pristato į namus ne tik visokią duoną, bet ir Tortus, Kėksus, Pyragus ir Pyragaičius.
SUFFOLK COUNTY FARMERS MKT.
Silver Bell Baking Co., šeštadieniais čia turi savo produktų skyrių, todėl Long Islando lietuviai pasinaudokite tais vertingais produktais. Viet — Middle Island, L. I. prie Jericho kelio.
Tel. Yaphank 3218 ar 3202.
Varpo kepykla taip pat turi savo skyrių Hickville, L. I., kur antradieniais ir penktadieniais pardavinėjama duona farmeriams. Norintieji užsisakyti Varpo kepyklos duonos ar pyragų, pašaukite aukščiau paduotu telefonu arba parašykite:
SILVER BELL BAKING CO.
Box 44 Middle Island, L. I.

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY
Čia gaunami geriausi baldai, televizijos ir radijo aparatai, siuvamos mašinos, šaldytuvai ir visi kiti namų apyrangai reikalingi dalykai.
DUODAMA IŠMOKĖJIMUI 15 MĖNESIŲ
JOKIOS GARANTIJOS NEREIKIA
2310 West Roosevelt Road Phone SEeley 3-4711
CHICAGO 8, ILLINOIS
Atdara pirmadieniais, ketvirtadieniais iki 9:30 val. vak. Sekmad. nuo 11—4:30 popiet

HOLLYWOOD INN & HALL
ELZBIETA RUDAUSKIENĖ,
Savininkė
Baras ir salės pramogoms
2419 W. 43rd STREET CHICAGO, ILL.
Tel. VIrginia 7-9880

COLONIAL BAR RESTAURANT
GUS TUNAITIS, Savininkas
PIRMOS RŪŠIES MAISTAS IR GĖRIMAI.
N. E. Cor. 52nd & Spruce Sts.
PHILADELPHIA 39, PA.
GR. 4-2939

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
Bridgeport, Conn.
TEL.: 3-4696

MIAMI, FLORIDA
SOUTHERN CROSS HOTEL
PAUL USONIS, savininkas
Jūs būsite patenkinti apsistoję šiame savo tautiečio viešbutyje.
KAINOS PRIEINAMOS
642 N. W. 3rd STREET, MIAMI 36, FLORIDA
Ph. 82-9500

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

M. J. VERBYLA
Metalinių reikmenų krautuvė 861 Bank Street
Degtinės krautuvė
Green ir Leonard Sts.
Waterbury, Conn

DIAMOND CAFE
V. B. Santeckas ir
V. Bukauskas, sav.
Alus, degtinė, vynas
305 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
SO 8-9094

BEE HIVE RESTAURANT
Wm. A. Aliukonis, Sav.
Alus, pirmos rūšies maistas
Kviečiami svečiai, atvykę iš kitų valstybių.
56 High St., Nashua, N. H.

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street and Spring Garden
Tel. LO 7-8662, LO 7-4967
Res. Cheltenham 2562
Philadelphia, Pa.

VINCO VIDGINIO
MAISTO KRAUTUVĖ
438 JEFFERSON ST.
Philadelphia, Pa.
TR. 7-6627

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
730-2 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

STANLEY SHUKIS
Pristato į namus pirmos rūšies medžiagos drabužius: siutus, paltus ir t.t.
Priimami užsakymai
Atvksta į namus pamieruot
607 Washington Ave.
Waterbury, Conn.

J. MARKIEWICZ
AND
SONS, Inc.
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.
Tel.: 5-9229

LIETUVIŠKA UŽEIGA
J. GUTAUSKAS, Sav.
Įvairūs gėrimai, pirmos rūšies virtuvė
201-203 E. Chapel Street
New Haven, Conn.

BOSTON BAKING CO.
J. Tamošauskas
B. Andriušaitis
Lietuviška duona ir pyragaičiai
Pristatoma į namus ir krautuves
8 Ames St., Lowell, Mass.
Tel. 2-6797

JOHN'S TAVERN
JOHN SAUKUS, Sav.
217 Avenue B
Bayonne, N. J.
Tel.: 3-4136

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

A. MIEŽIS
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
REgent 9-4156

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

Naujausios žinios iš Pavergtos Lietuvos

LAIŠKAS IŠ VAKARŲ — BILIETAS Į SIBIRĄ

Kova su partizanais sustiprinta — Rusų pareigūnų vaikai plėšikauja — Kas daugiausia Lietuvoj nukentėjo? — Lietuvoje bijo gauti laišką iš Amerikos, nes jis galės pagreitinti ištrėmimą į Sibirą

AR SMARKIAI LIETUVIAI PRIEŠINASI OKUPANTAMS

Gautosios iš pavergtosios tėvynės paskutinės žinios rodo liūdną vaizdą: krašto ūkis sugriautas, žmonės prislėgti, visur — didžiausias teroras. Dabar jau nėra valsčiaus, kur nebūtų po 20-30 sovietinio saugumo dalinių, be to, apginkluoti sovchozų ir kolchozų kom. pareigūnai, kurie prireikus pasikviečia dar pagalbon miliciją ir kitų valsčių saugumą. Pati kova su partizanais žymiai sustiprinta. Visur — tik spąstai ir spąstai. Istrebitelių (spec. dalinių, sudarytų iš lietuvių kovai su partizanais) skaičius smarkiai sumažėjo ir dar vis mažėja. Mat, jie buvo apgauti. Visi turėjo duoti Stalinui spec. priesaiką ir galėdavo tėvą motiną sulaikyti ir net sušaudyti. Bet pamatę, kad juos Sovietai panaudoja visai kitiems tikslams, nei buvo skelbę išsyk, tuoj ne vienas pradėjo atitolti ir net padėti partizanams. Tarp jų buvo tik keletas, kurie su džiaugsmu ėjo kovoti prieš partizanus ar lietuvius ir už tai nusipelnė bolševikinius ordinus. Užtat jų lietuviai taip ir nekenčia. Ne vienas iš jų yra apilėšęs savo kaimynus, krautuves, įtariamuosius. Apšaukti iš jų tarpo partizanų ryšininkais gavo po 25 metus. Kas nori pasitraukti — tuoj sodinamas į kalėjimą. Todėl kiti tyčiomis ėmėsi "griauti tvarką," kad, gavę po 3 ar 5 mėnesius už chuliganizmą, tuo būdu galėtų iš istrebitelių visai pasitraukti ir susirasti sau šiaip kur nors darbo.

KO LABIAUSIAI NEKENČIA?

Enkavedistų, partinių ir visos "Lietuvos valdžios" su Palečkiu, Sniečkum, Raguočiu ir kt. Lietuvoj komunistai tėra tik akli Stalino "generalinės linijos" vykdytojai, negali niekur nuo jos nukrypti. Apie kom. partijos "valymus" viešai nešnekama, tik mandagiai paskelbiama: į to vietą paskirtas tas ar tas, ir baigtas kriukis. Lietuvoj yra buvę tokių atsitikimų, kad rusų generolo, vykd. komit. pirmininko, rusų pulk. daktaro sūnūs eidavo naktimis žmonių nuvilkinėti ir plėšikaudavo. Taip vieną kartą, apiplėšę žmogų, tarėsi jį užmušę ir paliko nuviliktą gulėti, bet tas iš tikrųjų atsikėlė ir po savaitės atpažino savo paltu bevilkint generolo sūnų. Reikalą aiškinti perdavė milicijai, bet kaip tokiam žymuoliui byla buvo numarinta. Arba prokurora duktė pasidarė net du abortus. Už padarymą baudžiama nuo 7 iki 10 metų, bet kaip prokuroro dukterėai jį buvo leista padaryti — kad "nebūtų gėdos." Tokių atsitikimų Lietuvoje yra apsčiai.

KAS DAUGIAUSIA LIETUVOJE NUKENTĖJO

Pirmoj eilėj visokie komunistinio režimo priešai arba tokiais apšauktieji, paskum — ūkininkai, ypač stambesnieji. Kurie pirmieji iš jų nuėjo į kolchozus, tie turėjo vilčių, kad arba bus išlaisvinti, arba galės ir ten su laiku šiaip taip įsikurti. Jei būtų kaip reikiant prie gyvenimo sąlygų prisitaikę, tai nebūtų buvę ekonomiškai sužlugdyti. Jie buvo susidarę bent trejiems ketveriems metams reikalingų atsargų, o per tą laiką, galvojo, ir kolchoze susidarys sąlygos šiaip taip toliau išgyventi. Tačiau po vienerių ar dvejų metų praktikos įsitikino, kad toks jų samprotavimas yra iš esmės klaidingas: viskas nuvedė prie nieko. Visi kolektyvinio ūkinikavimo metodai ir struktūra yra iš esmės priešingi lietuviškam samprotavimui ir ūkinikavimo įpročiams. Avižos dabar išauga tokios, kad rudenį negali piauti: reik dirvą ištrešti, tai ne Ukraina, o kai prievolės nustatytos milžiniškos (valstybei, kolchozui, senelių prieglaudai, sėklai, rezervams etc) — kas tada belieka? Kur gausi reikalingų daiktų, jei net krautuvėlė yra už kelių km.? Seniau ten gaudavai bent riestainių nusipirkti, o dabar baltų miltų gauna tik du kartus per metus.

Visai kita padėtis — sovchozuose (valstybei priklausančiuose dvaruose). Ten darbo žmogui gyvenimas yra įmanomesnis. Savchozai yra įsteigti buvusiuose pavyzdiniuose dvaruose ar valstybiniuose ūkiuose. Jie ir dabar gerai gyvena. Žmonės čia gali įmanomai leis ti dienas, gauna pašarą, gali laikytis karvę, prieauglių, be to, užsidirba apie 300 rublių etc. Tad kyla klausimas: ar negali visi ūkiai būti iš kolchozų perversti į sovchozus? O ne. Ir tuos pačius žada panaikinti, sukolchozinti, nes jie valstybei "neapsimoka". Bet ne visi ir sovchozninkai geriau gyvena. Ypač prasta padėtis vad. laisvųjų ūkininkų, daugiausia mažažemių ir buv. nuojakurių, kurie ilgai nesidėjo į kolchozus, spyrėsi, mokėjo mokesčius ir tikėjosi vis kaip nors išsilaikysią. Tokie liko, kur nepaprastai bloga žemė, akmenynės, tarp ganykių, etc. Dabar žemė mokestiniu atžvilgiu neskirstoma į rūšis: dabar visų rūšių mokesčiai yra vienodi, o ir tie patys nuolat didinami, dažnai vykdomi "nubuožinimai" — ir šios rūšies ūkininkų laukia ne kas kita kaip kalėjimas ar ištrėmimas. Kad gautum sakysim, 1,600 rublius, kuriuos reikia sumokėti už mokesčius tenka parduoti karvę, kuri blogesnė kaštuoja 1,500, o geresnė — 2,500. Seniau karves pereinamajame laikotarpy pardavinėjo pigiau, bet dabar ir jos jau pabrango. Ūkininkams prisidedant prie kolektyvo, reikėjo būtinai atiduoti po 1 karvę ir 1 arklį, o kas iš jų nuliko irgi teko "realizuoti". Nepr. Lietuvoj už bekoniuką gaudavo po 110 litų, mokesčių tekdavo sumokėti gal trečdalį kiaulės, o dabar? Juo labiau, kad kiekvienas nenori gauna dar išsipirkti paskolą už kelis šimtus rublių. Prieš karą gyvulių Lietuvoje buvo gausybė, o dabar valstiečiai gauna nuo stogų lupti šiaudus ir jais šėrti karves. Kiek seniau geresnis ūkininkas jų turėjo prie 20 ha žemės, tai dabar tiek karvių turi visas kolektyvas. Todėl bolševikų spauda visą laiką tik ir šaukia, kodėl nepristato prievoles, bet iš kur tą pieno prievolę pristatys, jei nėra kuo šėrti karvių? Kitam gal bus neaišku, kaip tos vad. 'pirmūnės' primelžia tokius gausius pieno kiekius? Mat, pasitaiko viena kita karvė ir geresnė, kuri duoda pieno ir daugiau, bet — tik ne visos. Žodžiu, su Nepr. Lietuvos laikais dabartinio Lietuvos ūkinio ir ekonominio gyvenimo negalima lyginti nė iš tolo. Tiesiog plaukai stojasi, palyginus to meto lygį ir dabartinį, bolševikinį, kurį taip giria komunistai. Veikiai iš kolchozų nebus galima visai nieko gauti — jie nueis į visišką bankrotą. Padėties negali išgelbėti nė sovchozai, kurių dienos taip pat, galima sakyti, jau suskaitytos, be to, jų valsčiuose yra tik po kokius 7, gi visi kiti — tik kolchozai ir kolchozai.

LAIŠKAS IŠ VAKARŲ —BILIETAS Į SIBIRĄ

— Tuos, kurių šeimos narių yra Vakaruose, jei tik tat sužino, tuoj trenkia į Sibirą. Einant dirbti paprastai reikia užpildyti tam tikrą ankietą, kurioj yra įrašytas ir toks klausimas: ar turi giminių Vakaruose? Jei sakai: nėra, o tas parašo iš ten laišką ir suži no, kad buvo ne taip — Sibiras. Paprastai dirbantieji turi atsakyti į dvi anketas: viena eina į sov. saugumą, o kita pasilieka įstaigoje. Kai iš to darbo pasitrauki ir pereini į kitą, ten ta pati procedūra kartojama iš naujo, bet taip pat abi anketos sulyginimos viena su kita, kad būtų aišku, ką pirmą kartą rašei, ar kartais kur "nesukliydai". Gi jei tuo tarpu nieko blogo nemanydamas koks pažįstamas ar giminė atsiunčia tau iš užsienio, ypač iš JAV, laišką, tuoj taip ir čiumpa, kad esi šnipas, melagis, išdavikas, partizanų ryšininkas etc. — ir beregint "sutvarko". Gali kartais ir nieko nesakyti — paprastai tokiais atvejais laukia, kol prasidės vežimai. Ir tik tada paaiški laiškų gavėjams visa tokio laukimo paslaptis: jis taip pat pasiunčiamas su transportu į Rytus. Todėl visi iš užsienio į Lietuvą laiškų rašytojai turi gerai įsidėmėti: iš čia laiškų giminėms ir negiminėms rašymas į Lietuvą yra drauge ir bilieto jiems į Sibirą išrašymas.

Seniau taip griežtai nebuvo, bet nuo 1950 m. laiškų iš Amerikos sumažėjo, o jų tikrinimas padidėjo. Dabar kiekvienas tik ir dreba, kad negautų laiško iš ten, nes įtempimas yra itin didelis. O Sov. saugumui svarbiausia tik rasti priekabę — jie ir iš musės padarys drambli. Tereikia menkiausio piepterėjimo — ir žmogus žuvęs. Jei kas siunčia į užsienį laišką, turi užrašyti kam, kur, bet paties laiško neleidžiama užklijuoti. Tokio nepriima. Reikia eiti į centrinį paštą (vyriausias yra apskrity), kur jį peržiūri cenzūra, sumoki 3 rublius, bet pašto ženklą ne pats užklijuoti, bet jie, ir tai ne prie paties akių, ir išduoda pakvitavimą, iregistruoja vardą, pavardę, adresą etc. Jei kas sovietinių tikrintojų manymu prirašyta nereikalingai, toks laiškas į užsienį neišleidžiamas.

Amžino poilsio šventovėje — J. Bačkaičio nuotrauka

KAS JŪS ESATE, MES BUVOME, KAS MES ESAME — JŪS BŪSITE

Gražus yra paprotys švęsti lapkričio 2 d. Vėlines prisimenant mirtį, kad dulkė esi ir į dulkę pavirsi. Toji diena būna didžios žmogaus menkystės prisiminimo diena.

Vėlinių dieną ledinėmis lūpomis tariami iš kapų balsai: "Kas jūs esate, mes buvome, kas mes esame — jūs būsite. Tai skamba dar liūdniau ir tragiškiau, kai mes, išklydę iš Lietuvos, ieškom dvasinio ryšio su ja, su mūsų brangiais artimaisiais.

Mirtis — neištirta paslaptis. Ji gyvena ankstų rytą, vėlų vakarą ir pačiam vidurdienyje. Mirtis sąžiningiausiai eina savo pareigas karalių rūmuose ir vargšų lūšnelėse.

Žmogus ties šlenksčiu, šiapus ir Anapus, visada giliai susimąsto. Tačiau žmogus savo menkystę primena gerai Vėlinių dieną. Tada mes lyg stabtelėjam trumputėje šios žemės kelionėje ir giliai susimąstome. Atėjai žmogau į šią žemę nuogas, toks ir išeisi. Po tavęs ateis naujos gyvybės, nauja žmonių karta. Juk nesuskaitomos daugybės ir milijonai prieš mus gyveno. Kur jie šiandien?

Žmogus, kurio protui šiandien nėra ribų, kuris atominę bombą išrado ir kas sekundę susidurdamas su mirtimi ne tik kad jos nenugalėjo, bet jos net nesupranta. Mokslininkai ir išmintingi čia bejėgiai. Šiandieninis žmogus, siekdamas per kitų lavonus valdžios, turtų, laurų vainikų, nei mažiau, ne daugiau, tik talkininkauja mirčiai. Žmogus žmogų ryja kaip žuvis žuvį.

Koks būtų palaimintas žmonijos gyvenimas, jei ji nešiotų savo širdyje mintį — su saule negyvensiu: ne šiandien, tai rytoj mirsiu. Pasaulis nebūtų nulaistytas nekaltų kūdikių krauju, motinos iš širdgėlos nelaužytų sau rankų, aukodamos vyrus ir sūnus karų demonams. Badas, skurdas ir kitos nelaimės netemdytų žmonijai tų trumpučių dienų šioj žemėj.

Ir štai, viena trumputė akimirka, tas pats žmogus nei nepasijunta, kaip atsiduria Anapus, kur vist lygūs, nurimę, kur nėra luomų, klasių, kur nereikia turtų, valdžios. Viskas liko Siapus. Žmogaus kaip nebūta.

Nors mirtis žiauri ir nepermaldaujama, bet mintys apie mirusius, žmogų šioj žemėje kilnina, dorina ir šviesina. Juk viską, kuo mes gyvenam, yra mirusiųjų kartų palikimas mums. Mirusieji mus veda, lyg motina vaiką už rankos per visą šios žemės kelionę. Tikrasis žmogus negali mirti ir jis iš viso nemiršta, jo didelė dalis palieka mūsų tarpe. Žmogus tik žmogiškojo pavidalo rėmai iš dulkių susidedą, subyra, išsisklaido.

Mirusieji gyvena mūsų tarpe. Jų paliktais dvasiniais turtais, mokslinėmis, kultūrinėmis vertybėmis mūsų gyvybė sruvena, alsuoja. Mirusieji į mus kalba, o mes gyvieji tik klausom jų pamokymų ir balso.

Pabandykime bent trumputei akimirkai atimti iš gyvųjų tarpo mirusiųjų palikimą, mokslo knygas, išradimus ir mes tapsime silpnučiai, bejėgiai, lyg tik ką gimę kūdikiai. Juk įvairių mokslininkų, rašytojų, muzikų, menininkų, išradėjų kaulai seniai dulkėmis pavirto, bet jie yra ir bus gyvi mūsų tarpe.

Dėl to nieko nėra ir negali būti šioj žemėj gražesnio, kilnesnio, kaip mirusiųjų minėjimo kultas ir dvasinis bendradarbiavimas su mirusiais. Mes gyvieji tiek daug jiems esam skolingi, kad sunku ir įsivaizduoti. Ne veltui toks gražus mirusiųjų minėjimo kultas pasireiškė Lietuvoje lapkričio 2 d. — Vėlinių dieną.

Kas metai Lietuvoje lapkričio 2 d., mirusiųjų miestai — kapai vakare skęsdavo žvakių šviesos jūroje. Mes rudens vėjui blaškant pageltusius lapus, alsuodami adūsiais, ieškojom dvasinio ryšio su mirusiais.

Šiandien Lietuvoje juoda ir tamsu. Sibire tremtiniams trūksta vandens, apdaro, duonos kasdieninės. Tsefvijoj vienas kitą maudom pamazgose. Lietuva — kapinės be kryžių, ją gaubia niūri naktis, be ryto be aušros. Gimtoji žėmė miršta, kaip dar niekas taip nemirė. Raudos, kančių, kraujo ten šiandien daugiau kaip Nemunė, Šešupėj, ar Dubysoj vandens. Kai aš rašau šias eilutes ten gyvybės gęsta kaip žvaigždės sidabrinės. Skaičiai, kurie ženklina be laiko mirusius ir mirtančius kelia pasibaisėjimą. Mūsų skausmas yra pats didžiausias visoj žėmėj. Mūsų tauta stovi prie atviros kapų duobės.

Per šias Vėlines iš Lietuvos kapų, Altajaus, Sibiro, Kazakstano, taigų stepių į mus tiesia kaulėtas rankas mūsų kraujo broliai ir seserys ir ledinėmis lūpomis šnabždėdami maldauja: "Pasigailėkite, pasigailėkite mūsų, palengvinkite mūsų kančias"... Pasaulis nelaimingųjų šauksmui kurčias ir apakęs.

Tebūna amžina garbė per amžius Jums mūsų broliai ir seserys kankiniai, karžygiai, kurie kenčiate, mirėte ir miršta te dėl didžiausio tautos turto — laisvės. Šią valandą gyvenantieji laisvame pasaulyje mes su ašaromis akyse ir didžiausiu skausmu širdyse kalbam: "Kas aplankys, suskaitys lietuvių kapus šaltam Sibire, kas uždegs prie jų žvakelę, padės gėlelę, pratars Amžiną Atilsį gimtuoju žodeliu?"

Tautos Šventovėje — Karo Muzėjaus sodely Kaune, prie skausme suklupusios, žuvusiųjų raudančios moters, prieš Nežinomojo Kareivio Kapą, ant aukuro, aukso raidėmis žodžiai "Gražink ką privalai". Aišku, tiems, kurie mirė, krito, kad mes gyventumėm, kad kiti gyventų.

Grąžinkime, ką privalome, kiekvienas lietuvis kuriam pasaulio krašte jis bebūtų, tautai, mirusiems, Lietuvai. Paduokime ranką ir prikelkime tuos, kurie parpuolė, suklupo, gaivinkime nors gyvus, bet jau mirusius savo tautai. Atmetę viską į šalį, įtaisykime medinę koją Laisvės kovotojui, kurią jis neseniai nulaužė, dabar maldaute maldauja: "Pasigailėkite, pasigailėkite, netekau brangiausio turto, lipdamas iš autobuso nulaužiau brangiausią savo turtą — medinę koją... 1918-1919 metais jis ir kiti ėjo į mirtį, kad mes gyventumėm, kad kiti gyventų, kitų mirtimi mes gyventum. Darykime taip, kad ir mes mirdami paliktume nors dalelę gyviesiems. Tas kas nieko nepalieka savo tautai žmoniai, geriau kad jis būtų negimęs.

Z. GERUTIS

LIETUVIAI PASAULYJE

— Adelaidėj, Australijoje, buvo graižai paminėta tautos šventė. Iš Melbourno atvykęs prof. Raulinaitis skaitė paskaitą. Programą atliko A. Gučiuvienė, E. Martikienė, Fledžinskas, Lenigas, V. Šimkus ir J. Zdanavičiaus vadovaujachorai ir B. Bakšinsko tautinių šokių grupė.

— Australijoje organizuojamas Pas. L. Stud. S-gos skyrius, kurio laikinon valdybon jeina J. Žukauskas, Miknius ir Daniela.

— Sidnėjuje tautinių šokių grupė su naujais vadovais: P. Pilka, Batura, A. Pluka ir Ilčiuku plečia veiklą.

— S. Paolo, Brazilijoje, lietuviai pakviesti prisidėti prie ruošiamos genocido parodos. Eksponatų surinkimu rūpinasi kons. A. Polišaitis.

— Rašytojas F. Neveravičius Londone gavo rusų kalbos mokytojo vietą.

— Iš Anglijos į Kanadą išvyko J. Matulionis su šeima ir J. Dėdinas į JAV.

— Britanijos Lietuvį perėmė redaguoti nauja redakcinė kolegija iš 3 asmenų su M. Bajorinu priešaky.

— Prof. J. Makauskis su šeima iš Vokietijos emigravo į JAV. Savo įpėdiniu VLIKe paliko J. Jaks-Tyrį.

— Į Laisvosios Europos Universitetą Strasburge yra padavę prašymus 30 lietuvių.

— Australijoje Mūsų Pastogę perėmė redaguoti dr. Al. Mauragis.

— Į naują L. S. D-jos Prancūzijoje valdybą išrinkti: O. Bačkienė, E. Gędgaudienė, P. Dulevičius, J. Masiulis, D. Gravelis, A. Michelevičius, Žebertavičius ir Puškorius. Šiuo metu Paryžiuje yra likę tik 80 lietuvių.

— Romoje mirė sulaukęs 79 metus amžiaus vyskupas P. Bučys, buvęs Marijonų kongregacijos generolu. Jo vietoje į marijonų generolus išrinktas lenkas vyskupas.

— Prof. V. K. Jonyno 7 graviūras įsigijo Amsterdamo ir Hamburgo muziejai.

THE HALF SHELL
P. Janus ir G. Shlakis, Sav.
Įvairiausi gėrimai ir valgiai.
ROUTE 27-A, ISLIP, L. I., N. Y.
Bay Shore 2996.

STANDARD FEDERAL SAVINGS and Loan Association of Baltimore City
Metinis dividentas 3%
Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki 10,000
684 Washington Blvd. Baltimore, 30, Md.

PHILADELPHIA, PA.
MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

Naujai atidarytas lietuviškas restoranas ir baras
TRAUN'S
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street Tel. DE 4-5136
PHILADELPHIA, PA.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakelevingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

VIENYBĖ

An American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukštis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVergreen 4-0862

Subscription Rates: USA and possessions $4.00 per year, Canada $4.50, Elsewhere $5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

AR GALIMAS SUSITARIMAS SU MASKVA?

VYTAUTAS GEDGAUDAS

CHURCHILLIS, sakoma, siūlys sušaukti "trijų" ar "keturių didžiųjų" konferenciją, išsprendimui visų nesutarimų tarp rytų ir vakarų.

Kitos informacijos sako, jog Sovietų Sąjunga pasiūlysianti atnaujinti diologą, žinodama, kad konservatorių atstovas pasiryžęs priimti sviedinį.

Kaip tikrumoje yra? Per rinkiminę kampaniją Churchillis kelis kartus pakartojo, kad jo pirmasis žingsnis, paėmus valdžią, būsiąs susitikti su Stalinu.

Ar tai buvo tik propagandiniai žodžiai? Negalvojame. Churchillis visad buvo šalininku tiesioginio kontakto. Bet susitikimui su Stalinu yra viena sąlyga, kuri yra svarbi, būtent: Ar Stalinas norės šio susitikimo?

MASKVOJE esantieji diplomatai sako, kad apie Churchillį, kuris dar ne taip seniai sovietų spaudoje buvo koliojamas, dabar atsilepiama be didelios audros. O tas daug reiškia.

Prileiskime, ką darome su dideliu rezervu, Stalinas sutiks pasimatyti su anglų "Pergalės Tėvu", kuris karo metu buvo jo "ginklo draugas". Prileiskime, kad juodu dar vienas kitam reiškia pagarbą.

Ką juodu galės pasakyti? Apie ką galės kalbėti? Jei Stalinas savo rankose turi absoliutinę valdžią, tai to nėra Churchillio pusėje ir jis tik galės bandyti paruošti dirvą būsimiems susitarimams, kurie negalės įvykti tarp "dviejų", bet tarp "trijų" ar "keturių." Kitaip sakant, Churchillio kelionė į Maskvą negalės įvykti. Ji galės kalbėtis su Stalinu tik tada, kada susitars su Washingtonu ir Paryžiumi, kurie vargu ar sutiks su tokiu pasūlymu, kol Sovietų Sąjunga neduos tvirtų įrodymų, jog nori taikiai kalbėtis.

Tol kol Maskva neįrodys, kad ji pasiryžusi baigti su "šaltuoju karu", tai visos susitikimo komedijos niekam nevertos.

TAČIAU iš Maskvos ateiną gandai parodo, jog sovietai troškta susitikimo. Kodėl? Kas dabar dedasi Sovietų Sąjungoje?

Iš įvairių šaltinių pasiekiančios informacijos, bet sutampančios, leidžia manyti, kad sovietai šiuo metu viduje pergyvena didelę krizę.

Ekonomiškoje srity jie pažinojo jau nemažai krizių. Ginkluojantis maisto produktai, rūbai ir apavas pasidarė retas dalykas Sovietų Sąjungoje. Bet čia nieko naujo. Jau trisdešimt keturi metai, nuo to laiko kai komunistai yra uždėję savo ranką ant produkcijos, šių dalykų žmonėms trūksta.

Nekalbant jau apie s a b o t a ž u s ir a t e n t a t u s, neištikimybė komunistiniam rėžimui jaučiama a r m i j o j e, universitetuose, administracijoje ir, pagaliau, net pačioje partijoje.

Ar Pravdoj neduodami papeikimai aukštiesiems pareigūnams, ar neskelbiami įspėjimai nutolusiems nuo partinės linijos? Vieniems prikišama pasyvinė laikysena, kitiems ciniška kritika... Ką visa tai gali reikšti?

KAD po 34 metų, nežiūrint, jog gyventojai buvo aptverti "geležine uždanga", nežiūrint kad 24 valandas kasdien jiems buvo kalama į galvą propaganda, nežiūrint, kad jie buvo saugomi, šnipinėjami, kalinami, terorizuojami, Sovietų Sąjungos gyventojai pradeda nusivilti ir klausia savęs, ar jų egzistencija jau tikrai tokia rojiška, kaip skelbia Stalinas?

Dirbti 10 valandų per dieną ir uždirbti tris kartus mažiau už bet kurį vakarų Europos darbininką ir penkis kartus mažiau už amerikietį darbininką, dirbantį tik 40 valandų savaitėje, numuša entuziazmą ginti tėvynę ir kovoti už tai, kad pasaulis būtų pakeistas iš pagrindų.

Policiška diktatūra, mirties bausmės už menkiausį apsileidimą fabrike ar kolchoze, katorga už pasišalinimą iš darbovietės, individualinės knygutė su elgesio atžymėjimais, visa tai gal būtų pateisinama karo metu ar revoliucijos metu... Bet Sovietų Sąjungoje tas tęsiasi jau 34 metai ir gyventojai velka šį jungą be jokios vilties, kad padėtis kiek pagerės.

Kas šiandien vyksta Sovietų Sąjungoje?

GYVENTOJAI pradeda suprasti kas yra kaltas dėl jų mizerijos ir vergystės. Jie tai supranta, nežiūrint "geležinės uždangos", nežiūrint į juos atkreiptų kulkosvaidžių, nes jiems teko susidurti su laisvu vakarų pasauliu.

Užimdami Baltijos kraštus, Lenkiją, Rumuniją, Vengriją, Čekoslovakiją, rusai ten rado geresnį gyvenimą, ir jie galėjo jį palyginti su savuoju. Po kiek laiko pamatė, kad šis gyvenimas pasidarė panašus į jų. Vadinasi, komunistinis rėžimas ne gerina, bet blogina gyvenimą.

Sovietų kariai įsitikino, kad žmogus kapitalistiniame pasaulyje yra daug laimingesnis, kad ten gyvenimas visai kitoks, kad žmogus gali laisvai pasieškoti darbą, laisvai iš vieno miesto persikelti į kitą, kad jis nemiega, kaip Rusijoje, bendrabuty, bet turi atskirą kambarį, kad intelektualai nepriversti atsiklaupę ant kelių atgailauti už padarytas klaidas.

TAIP prisiklausę, gyventojai pradeda sverti ant svarstyklių komunistų pažadus ir tą, ką realus žmogus gauna vakarų pasaulyje.

Štai iš to ir prasidėjo krizė. Jei jos nebūtų, Kremlius pasirodytų daug agresyviškesnis.

LIETUVIŲ LIBERALŲ VIENYBĖS KLAUSIMAIS

Kvietimas stoti nariais į lietuvių liberalų grupę Londono Inernacionale. – Ar Amerikoje gyvenantiej lietuviai liberalai turėtų eiti skirtingu keliu?

Rašo BRONYS RAILA

Jau ketveri metai, kai daugiausia britų liberalų pastangomis buvo įkurtas Liberalų Internacionalas su centru Londone. Į jį susijungė daugelio Europos kraštų liberalai, o taip pat ir kitų kontinentų kaikurios liberalinės grupės.

Į Internacionalą įstojo ir visų po šio karo Rusijos pavergtų tautų egzilinės liberalų grupės. Lietuvių liberalų grupė susikūrė pačioje pradžioje ir veikliai reiškėsi Internacionalo darbuose. Visų egzilinių grupių pirmuoju sekretorium buvo išrinktas ir šiuo metu tas pareigas tebeina lietuvis, buvęs Vilniaus universiteto profesorius Stasys Žymantas. Jo straipsnių Lietuvos reikalais jau yra pasirodę Internacionalo leidiniuose.

ŽYMANTO KVIETIMAS

Prieš porą mėnesių (žr. Vienybės 33 nr.) šiame laikraštyje buvo paskelbtas pasikalbėjimas su prof. Žymantu apie Liberalų Internacionalo tikslus ir darbus. Pabrėžęs, kiek Liberalų Internacionalo tarptautinė plotmė gali būti lietuviams svarbi ir naudinga kovoje už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, prof. Žymantas kvietė liberališkai galvojančius lietuvius tampriau susiburti ir stoti nariais į lietuvių liberalų grupę. Jis pareiškė:

"Mes kviečiame visus —partinius ir nepartinius liberalus, tautinius liberalus, kairiuosius liberalus. Tikslas yra vienas— kova dėl žmogaus asmenybės primato ir jos nepažeidžiamumo, žmogaus ir tautų laisvės, tad kova dėl lietuvių ir Lietuvos laisvės. O Lietuvą juk mes visi norime matyti ne vien nepriklausomą, bet ir demokratiškai susitvarkysimą, kuriojė lietuviai ir kiekvienam Lietuvos gyventojui būtų užtikrintos visos piliečio ir žmogaus pagrindinės laisvės".

Tas kvietimas rado dėmesio ir, kiek teko patirti, lietuvių liberalų grupė šiuo metu vis gausėja. Be abejo, ji nėra ir gal niekad nebus masinė organizacija. Jos nariai negauna jokių privilegijų, jokio "pelno", jokios ypatingos "garbės". Jie turi tik pareigą dalyvauti Internacionalo darbuose, remti liberalizmo idėją, informuotis, kas kitų kraštų liberalų veikiama, ir informuoti apie savo Tėvynės reikalus.

Būtų galima pasakyti, kad dalyvavimas lietuvių liberalų grupėje yra pakeltas į augštesnę intelektualinę ir idėjinę plotmę ir jie nieku būdu nesiriboja partinėmis priklausomybėmis. Kiekvieno krašto įvairių partijų ar nepartiniai liberalai sudaro savo tautinę grupę. Tad nėra galimybės, nei reikalo kuriai vienai grupei monopolizuoti savo krašto "liberalizmą," atstumiant ar išjungiant kitus liberalinių įsitikinimų asmenis.

MASKVA AR ROMA

Garsiais Vokietijos tremties stovyklų metais lietuviai liberalai buvo patekę į "kryžmine ugnį". Patys nieko nepuldami, jie buvo tapę smarkaus puolimo taikiniu. Kaip gerai atsimename, viename romane buvo pastatytas klausimas, kuriuo keliu lietuvis tegali eiti— Maskvos ar Romos, — ir kad tėra tik tie du keliai: arba su Maskva, arba su Roma. Atsirado mokslininkų, kurie plačiomis studijomis įrodinėjo, koks žalingas padaras esąs tas liberalizmas. Jis, esą, ne tik žmogų nukrikščionino, bet jis pagimdė socializmą, o šisai savo ruožtu pagimdė komunizmą. Beveik piršosi išvada, kad kovoje prieš komunizmą pirmiausia reikia pradėti kovoti prieš liberalizmą, tų dabarties gyvenimo blogumų tikrąjį tėvą ar senelį.

Netenka ir kalbėti, kad visos tokios teorijos, šveimiausiai išsireiškiant, yra paikos. Daugeliui atrodė neverta į jas rimtai atsakinėti. Gal ir klaida, nes tos teorijos plito ir tebeplatinamos. Tačiau kiekvienu atveju puolimai turėjo tą gerą pusę, kad lietuvius liberalus privertė ne tik daugiau pagalvoti, bet ir suprasti, kad liberalizmui pavojai graso ne tik iš dogmatinės kairės, bet ir dogmatinės dešinės pusės. Tuo pat metu lietuviai liberalai pajuto, kad jiems reikėtų daugiau susiburti, susitelkti ir aktyviau ginti ne tik tautų, bet ir žmogaus pagrindinių laisvių dėsnius.

Liberalai pajuto, kad kairieji ir dešinieji totalitarizmai, diktatūros ir smurtavimai, kurie visą pasaulį išmaudė kraujo mariose ir kurių pasėkoje eilė Europos tautų atsidūrė bolševikinėje vergijoje, iš naujo sukėlė dar didesnį žmonijos ilgesį pagaliau atsikovoti laisvę, tiek tautoms, tiek atskiriems asmenimis. Jiems atrodė, kad kairieji ir dešinieji per anksti paskelbė liberalizmą jau mirusiu ir nebeprisikelsiančiu. Priešingai, nesvarbu kokiu vardu tai būtų pavadinta, laisvės troškimas ir žmogaus laisvės idėjos atgimstų, ir naujasis liberalizmas turės triumfuoti ypač ten, kur smur tai daugiausia siautėjo.

Kad tos pastangos duotų tikresnių vaisių, būtina jau dabar organizuoti, susiburti, suderinti pastangas ne tik tautinėje, bet ir tarptautinėje plotmėje.

AMERIKOS LIETUVIAI LIBERALAI

Žymiai kita, nei Europoje, yra liberalizmo problema Amerikoje. Išskiriant negausius kraštutinumus, visas Jungtinių Amerikos Valstybių politinis, ekonominis ir dvasinis gyvenimas yra, bendrai paėmus, liberališkas. Abi didžiosios partijos, respublikonai ir demokratai, idėjiniu atžvilgiu yra liberalai, kaikurie gal jau itin konservatyvūs. Taip viskas persunkta liberalizmu, kad apie jį stačiai nebeįdomu ir kalbėti. Gal dėl to ilgšiol Amerika pasitenkindavo demokratijos principų skelbimu, bet niekas iš čia aktyviai neorganizavo atskirų tarptautinių liberalizmo sąjudžių, "internacionalų".

Lietuvių išeivijos gyvenime liberalizmo srovė čia pat buvo viena iš stipriausių patriotiškiausių. Tautininkų, arba tautiečių srovė yra įnešusi stambius pėdsakus į organizacinį Amerikos lietuvių gyvenimą ir labai apčiuopiamai prisidėjusi prie Lietuvos valstybės atkūrimo darbų. Bet tai visa baigėsi ar baigsis su vadinamosios senosios kartos gyvenimu, nes lietuviškam reikalui ji nepajėgė išsaugoti savo jaunimo. Šia prasme jo vietą užima naujai atvykę imigrantai, nežiūrint jų amžiaus.

Todėl nenuostabu, kad lietuvių liberalų apjungimo klausimas čia jau nebe pirmą kartą iškyla. Nenuostabu, jei atsiranda užsimojimų ne tik plėsti veiklą lietuvių tarpe, bet, kas ne mažiau svarbu, perkelti ją į tarptautinę plotmę. Tokių gerų sumanymų, kaip žinoma, nestinga New Yorko lietuvių tarpe. Jiems pritarėjų atsiras visose lietuvių kolonijose. Jų užsimotas kelias aprėpti visus lietuvius liberalus, nežiūrint jų vadinamų "partinių" atspalvių, yra neabejotinai sveikas ir išmintingas.

Vienas neaiškumas tačiau dar yra likęs ir jis svarbus — organizacinės linkmės klausimas. Kaikas yra mėginęs kurti atskirą Amerikos lietuvių liberalų grupę ir su ja dalyvauti atskirame Amerikos egzilinių grupių "internacionale". Kažin ar tai būtų pats geriausias kelias ir nuvestų jis į naują "regionalinį" lietuvių liberalinių pajėgų skaldymą. Kažin ar nebūtų geriau, jei lietuviai liberalai telktų į vieną vietą savo jėgas, ir būtent ten, kur jau gera pradžia padaryta, kur kelias jau išlygintas ir kur lietuviškas reikalas iš karto bus suprastas ir paremtas. Turiu galvoje prof. Žymanto kvietimą sustiprinti lietuvių liberalų grupę naujais nariais ir veiksmais jau veikiančiais Liberalų Internacionale su centru Londone.

Savaime suprantama, tai ne paneigia svarbumo bendradarbiauti su tarptautinio liberalizmo pajėgomis ar su Amerikos liberalais ir čionai. Tačiau tat lengvai galima padaryti be skaldymosi ir be vadinamosios separatinės veiklos. O galiausiai — šioks ar kitoks lietuvių liberalų pajėgumas pirmon eilėn priklausys nuo to, kiek jie pirmiau tarpusavyje suras bendrą kalbą ir nuoširdų bendradarbiavimą pagrindiniais idėjiniais ir Lietuvos laisvės kovos klausimais.

PRASIMANYMAI APIE LIETUVIŲ REZISTENCINĘ SANTARVĘ

Iš informuotų Lietuvių Rezistencinės Santarvės sluogsnių mums pranešama:

NAUJIENŲ 239-240 nr., 1951 m. spalio 10-11 d. buvo paskelbti straipsniai "Lietuvių Rezistencinė Santarvė D. Britanijoje nuogų faktų šviesoje" ir "Lietuvos laisvinimas ir avantiuristai". Pagal ten paduodamus "faktus", tuodu straipsniai turėjo būti pavadinti — LRS nuogų melų ir prasimanymų šviesoje. Nesant galimumo ir prasmės atitaisinėti slapyvardžiais prisidengusių asmenų skleidžiamą melą ir nekvalifikuotiną demagogiją, lietuvių visuomenės žiniai tenka pabrėžti šiuos atvejus:

1. Lietuvių Rezistencinė Santarvė yra įsteigta formaliai 1950 metų rugsėjo 8 dieną. Jos pagrindinis tikslas — suburti rezistencinės lietuvių tremties pajėgas tinkamai talkininkauti laisvės kovotojams Tėvynėje ir tarnauti Lietuvos reikalui užsieniuose.

2. LRS įsteigta ne ministerio S. Lozoraičio noru ar paskatinimu, bet pastangomis daugelio lietuvių rezistentų, dalyvavusių pogrindžio veikloje prieš abu Lietuvos okupantus nuo pat pirmųjų Lietuvos pavergimo dienų.

3. Stasys Kuzminskas šiuo metu yra išrinktas LRS pirmininku, turi pilną teisę kalbėti jos vardu ir daryti atitinkamus pareiškimus. Jo pastovūs demokratiniai įsitikinimai ir ilgametė, be priekaišto, darbuotė Lietuvos Respublikos labui nereikalinga paneigimo šmeižtų, kuriuos slapyvardėmis prisidengę asmenys bando spaudoje skleisti apie jo "diktatūrines ambicijas."

4. LRS neturėjo ir neturi tikslo užsienyje "vesti kovą" prieš VLIKą ar Tautos Fondą, užimti jų vietą ar naudotis jų lėšomis, ir taip S. Kuzminskas niekada nėra kalbėjęs. Priešingai, LRS siekia darnaus visų lietuviškų pajėgų bendradarbiavimo tremtyje, įskaitant ir Lietuvos Respublikos diplomatinę tarnybą užsienyje. Vertindama tų visų lietuviškų pajėgų veiklą pagal vienintėlį mastą: kiek tai Lietuvių rezistencijai Tėvynėje ir užsienyje yra naudinga, — LRS, savaime suprantama, nesijaučia, kad kas šiuo atveju jai galėtų atimti teisę, reikalui esant, pareikšti esamosios padėties konstruktyvią kritiką.

5. Priešingai melagingiems tvirtinimams, LRS turi savo bendrą statutą, atskirų darbo sričių taisykles ir bendrąsias veikimo gaires, išdėstomas Santarvės biuletenyje, ir jų rūpestingai laikosi.

6. Priešingai melagingiems tvirtinimams apie "fiktyvumą", LRS niekad nėra skelbusi, jog jai jau pasisekė apjungti visas galimas lietuvių rezistencines pajėgas užsienyje, nors to tikslo ji siekia ir sieks. Tačiau ji gerai žino, kad LRS jau esamas organizacinis tinklas kiekvienu atveju yra mažiau "fiktyvus" už ne vieną partiją ar grupę, kuri atstovaujama įvairiuose "veiksniuose" ir drįsta kalbėti lietuvių tautos vardu.

SOVIETAI VENGS PRADĖTI KARĄ

Gen. Eisenhoweris apie karą ir taiką

Žmogus, kuriam vakarai patikėjo savo likimą, antrojo pasaulinio karo laimėtojas generolas Eisenhoweris, arba kaip kareiviai sutrumpintai mėgdavo jį vadinti Ike, pirmą kartą nutraukė tradicinę armijos vadų tylą.

Prieš porą savaičių dviem prancūzų žurnalistams, apsilankusiems jo štabe, gen. Eisenhoweris atvirai atsakė į visą eilę klausimų.

Ar jūs tikite, kad artimoje ateity kils rimtas konfliktas?

— Tai nelengvas klausimas, — atsakė gen. Eisenhoweris. — Į jį atsakoma ne ir taip.

Ne, nes puolimas artimoj ateity negalimas.

Persvarstykime pradžioje žaibo karo galimumus. Rusai gal būtų jau puolę, jei jie būtų tikri, kad galės priešą tuojau pas sunaikinti netikėtu puolimu. Bet jie žino, kad taip gali laimėti tik mūšį, bet ne karą.

Peržiūrėkime dabar ilgą karą. Rusai žino, koks didelis pavojus gresia jiems ir jų satelitams ilgo karo atveju. Jie gerai žino, kad naftos ir kitokių žaliavų, reikalingų karo industrijai, lygis pas juos yra žemesnis už vakarų. Jie gerai žino, kad laimėjimui ilgo karo reikia trijų sąlygų: 1. Laimėti produkcijos kovą, 2. Reikia turėti žaliavų ir 3. Turėti didelį skaičių specialistų darbininkų. Gi visas tris sąlygas gali išpildyti tik amerikiečiai. Jei rusai laimėtų nors dvi sąlygas (pavyzdžiui žaliavų ir specialistų darbininkų) jie nedelsdami paskelbtų karą, tikėdamiesi jį laimėti.

Vakarų Europos okupavimas mažai jiems padidintų produkciją. Karo metu, jie negalėtų panaudoti industrinius rajonus, tad į pirmąjį klausimą galima atsakyti ne.

Mes netikime, kad rusai nededa pastangas pakelti savo karinę produkciją. Bet jie taip pat daro spaudimą į pasaulį, ar tai šaltuoju karu, ar tai melagystėmis, ar savo propaganda, arba mažais lokaliniais karais.

Ir štai, sovietai vieną dieną gali papildyti klaidą, pervertinti savo jėgas. Jei Hitleris nebūtų per daug įvertinęs savo jėgų, jis niekad nebūtų pradėjęs karo.

Iš mūsų pusės, mes galime irgi padaryti didelę klaidą atsakydami į kai kurias sovietų provokacijas greitu atsikirtimu. Tad į klausimą, ar artimoj ateity galimas rimtas konfliktas, prie atsakymo NE, galima atsakyti. — TAIP.

1952 metų pabaigoje, kada mūsų gynimosi programa bus beveik visiškai realizuota, sovietai labiau vengs pradėti karą, nes jie žino: They know their nose would bleed.

Kada programa bus pilnai įvykdyta, bus labai keblus momentas taikai: galės įvykti aštrus pasiaiškinimas. Bet ar ne geriau sutikti su audringu pasiaiškinimu, negu rizikuoti pasilikti neaktyviais, nes neapginama Europa pasiliktų atvira sovietų invazijai.

Ar galvojate, kad paskutinieji įvykiai Vokietijoje, kilę su sovietų pasiūlymu pravesti rinkimus visoj Vokietijoje, pakeis darybas, kurios vedamos su vakarų Vokietija dėl vokiečių įjungimo į Europos armiją?

— Padėtis dėl to žymiai pasikeitė. Vokiečiai tiki, kad Vokietijos suvienijimas yra artimas dalykas. Tad derybos, kurios buvo pradėtos su vokiečiais, turėjo būti iš pagrindų pakeistos. Sąjungininkai negali pasipriešinti vokiečių norui suvienyti visą Vokietiją. Jau 1945 metais amerikiečių kariška vadovybė buvo priešinga Vokietijos padalinimui, žinodama, kad vieną dieną tas galės brangiai kaštuoti.

Šiandien nebėra klausimo inkorporuoti vokiečių jėgas į Europos armiją. Reikia vokiečiams duoti suprasti, kad jie turi būti suvienytos Europos dalimi, kuri organizuoja gynimąsi. Tas mums lengviau pasiseks, jei Prancūzija su Vokietija ras bendrą kalbą. Tą dieną, kada jos susitars, visa Europa jas paseks.

Ką jūs galvojate apie Europos federaciją?

— Būtų malonu, sužinojus vieną dieną, jog vakarų Europos valstybės nutarė susirinkti į vieną kurį Europos miestą, sakysim Liuksemburgą, kuriame būtų suredaguota konstitucija, paskirta sostinė ir nuo tokios tai dienos pradėtų veikti kaip federalinė valstybė. Tas mums palengvintų gynimosi reikaluose.

Bet prieš tai Europos kraštai turi atsisakyti nuo savo senų tradicinių ginčų ir užmiršti praeitį.

Ar jūs patenkinti Europos armijos rezultatais rudens manevruose?

— Kariuomenė puiki, gerai išmokinta, apginkluota ir pilna entuziazmo. Ji yra daug geresnė, negu buvo prieš metus.

Dėl manevrų pasisekimo sunku ką pasisakyti. Jie buvo daromi pirmą kartą. Mes padarėme išvadą kas buvo nuveikta ir kas dar reikalinga padaryti. Sunkumai yra dideli. Vien tik skirtingų kalbų vartojimas, jau yra didelis sunkumas. Bet tas su laiku bus pašalinta.

Ar fantastiški ginklai, apie kuriuos prezidentas Trumanas užsiminė, bus panaudoti kare?

— Panaudojimas atomiškų ginklų kare priklauso nuo vyriausybės nutarimo. Nesuprantu, kodėl rusų agresijos atveju jie negalėtų būti panaudoti. Paskutinieji ginklai, kaip atomin. artilerija, per radiją diriguojamos raketos ir kt. yra skirti mūšio laukui ir leis sunaikinti priešo masines atakas.

Korėjoje mes dar nepasiekėme šio rezultato. Mes naudojame ten paprastus ginklus, gal tik geresnius už priešo. Ten mes sustabdėme priešą, bet jį nesunaikinome, nes šimtai tūkstančių tuoj pat pakeičia užmuštus karius. Bet panaudojimas atominių ginklų leistų sunaikinti šį numerišką viršijimą.

Su dabartinėm jėgom kurioj vietoj bus ginama Europa?

— Į šį klausimą negalima atsakyti. Tikrumoje nėra strateginės linijos ir negalima nustatyti, kad ant tokios tai linijos bus ji ginama. Atlanto armija susideda iš trijų sektorių: Šiaurės Europos, Centro Europos ir Pietų Europos. Gal būt, agresija įvyks Centro Europoje, tada mes mušimės ant Reino, gi jei agresija įvyks šiaurėje, teks muštis arčiau Leningrado, o pietuose—Balkanuose.

MINĖTINOS DIENOS

Spalio 29, 1618 — Už priešvalstybinius nusižengimus mirties bausme buvo nubaustas garsus anglas kariautojas Sir Walter Releigh, kuris Anglijos karalienės Elžbietos laikais, su jos pagalba, pradėjo didinti Britanijos galybę pasaulyje. Jis įsteigė kolonijas Amerikoje. Viena pirmutinių buvo Virginia.

Spalio 28, 1886 —New Yorko uoste, Bedloe saloje, atidengta su didelėmis iškilmėmis Amerikos Laisvės stovyla, Amerikos nepriklausomybės 100 metų sukakties proga.

Spalio 30, 1856 — Gimė kunigas Aleksandras Burba, kuris prieš pabaigą pereito šimtmečio atvykęs Amerikon atsižymėjo dideliais patriotiniais darbais lietuvių tarpe.

Spalio mėn., 1932 — Darius ir Girėnas, įsigiję lėktuvą,pradėjo lankyti Amerikos lietuvių kolonijas sukėlimui fondo savo skridimui į Lietuvą.

Lapkr. 1: Visų Šventų —Šią bažnytinę šventę įvedė popiežius Gregorius IV, devintame šimtmetyje, paminėjimui šventųjų, žinomų ir nežinomų.

Vakar ir rytoj

VYT. GEDGAUDAS

Prieš savo norą gen. Eisenhoweris įtraukiamas į lenktynes prezidento vietai užimti. Ne taip seniai dar jis buvo pareiškęs, jog niekad neturėjęs noro užimti tokią aukštą politišką vietą, priešingai, daręs viską, kad jos išvengus, bet jei vieną dieną iš jo bus reikalaujama, kaip pareigos atlikimą, jis sutiksiąs.

Nuo kokios partijos gen. Eisenhoweris būtų kandidatu į prezidentus? Jis pats sako, kad galįs būti demokratu, lygiai kaip ir respublikonu ir iki šiam laikui niekas negali pasakyti, kuriai partijai jo sentimentai didesni.

***

Jei Trumanas negalvotų išstatyti savo kandidatūrą, demokratai pasirinktų gen. Eisenhowerį. Ar Trumanas atsisakys Eisenhowerio naudai? Kalbama, jei jis bus išstatytas iš respublikonų pusės, Trumanas irgi nekonkuruos, bet jei kandidatuos Taftas, tai Trumanas pasiryžęs pats dalyvauti kovoje, kad neleidus kraštui patekti į izoliacionizmą, nes Tafto išrinkimas reikštų, jog Amerika nori izoliuotis nuo viso pasaulio ir tas priartintų jos pačios pražūtį.

***

Europa nerimauja, bijodama, kad Eisenhoweris nepasitrauktų iš Europos gynimo viršininko pareigų. Bet tas nerimas nepateisinamas. Nes naujoje vietoje — Baltuose Rūmuose gen. Eisenhoweris galėtų tik dar geriau atlikti savo pradėtą darbą ir mokėtų Europos politikams nurodyti tikrą kelią. Gi jei Taftas pakeis Trumaną, tai tada nieko nebeliktų iš Europos, net jei ir Eisenhoweris ten pasiliktų.

***

Sensacišką Collier's numeris, kuriame buvo atspausdintas didelis fantastiškas reportažas apie Rusijos pralaimėjimą ir jos okupavimą 1952-1960 metais, sukėlė įvairius komentarus jugoslavų tarpe.

Collier's redaktoriai trečiajam pasauliniam karui priežastį duoda nepasisekusį prieš maršalą Tito atentatą.

Aplink maršalą Tito, gal būt, yra nemažai šalininkų preventivinio karo prieš Sovietų Sąjungą, bet jie vis dėl to nenori būti trečiojo pasaulinio karo dagčiu, nes žino, kad tas pražūdytų jų dabartinį režimą.

***

Anglai, kurie neišsilaikė Abadane, tvirtai užsikabino Sueze. Iki šiam laikui su pasisekimu, bet po ramaus perijodo neramumai vėl atsinaujina.

Kad anglai būtų galėję išsilaikyti Abadane, jiems reikėjo ten išlaipinti karinomenę. Gi Sueze priešingai, užtenka pasilikti vietoje.

Bet jei šiandien anglai laimėjo, tai tas nereiškia, kad rytoj ar poryt nesusidurs su naujais sunkumais, kuriuos jau bus sunku nugalėti. Armijai sunku būna išsilaikyti krašte, kada gyventojai prieš ją sukyla. Tik realus bendradarbiavimas tarp egiptiečių ir anglų galės atstatyti ramybę.

***

Šiandien Egiptui pripažintas pilnas suverenumas. Jis yra šeimininkais savo teritorijos. Bet Suezas tai kitas klausimas ir negalima jį atiduoti valstybei, kuri negali garantuoti jo saugumą. Geriausiai būtų, jei perimtų ginti tarptautinis organizmas. Bet kol jis nesukurtas, didžiosioms valstybėms pasilieka pareiga jį saugoti.

***

Vakarų pasaulyje komunistai kelia ermiderį, kam gen. Eisenhoweris verčia vakarų Europos kraštus prailginti privalomą karo tarnybą iki 2 metų. Tame jie įžiūri pavojų jų tėvynei Stalino Rusijai.

Bet jie nieko nesako, jei Sovietų Sąjungoje kareiviai atlieka ilgesnę tarnybą.

(Perkelta į 6 psl.)

CHURCHILLIS NORI BAIGTI "NERVŲ KARĄ"

Pasiekęs šį tikslą, jis žadąs pasitraukti, užleisdamas savo vietą Edenui

Konservatorių partija, kaip ir galima buvo laukti, per paskutiniuosius Anglijos rinkimus nugalėjo darbiečius.

Po šešių metų buvimo valdžioje. Attlee ir visa jo partija dabar pereina į opoziciją, ir prie valdžios vairo atsistoja 77 metų amžiaus Churchillis.

Naujame parlamente, darbiečiai turės tiek atstovų, kiek maždaug anksčiau turėjo konservatoriai. Nes už Churchillį, be jo nuolatinių šalininkų balsavo didelis nuošimtis ir nusivylusių darbiečių, įsitikinusių, kad Attlee per savo valdymo laikotarpį tik susilpnino Anglią.

Konservatoriai turi 320 vietų (laimėjo 23 vietas), darbiečiai — 294 (prarado 20), liberalai — 6 (prarado 2).

Šie rinkimai Anglijai pasiliks istoriniais, nes jų laimėtojas lošia visos Europos korta.

Bet esant sunkiai padėčiai, rinkiminė kampanija praėjo be didelio triukšmo. Kiekviena partija pasirodė su beveik panašiom programom ir anglai turėjo pasirinkti ne partiją, o žmones, kuriems galėtų patikėti valstybės vairą į rankas. Tad nesunku spręsti, kodėl jie pasirinko Churchillį, kuris karo metu per didžiasias audras išvairavo Anglijos valstybės laivą į pergalę.

Londone nesimatė daug rinkiminių plakatų, kaip senais laikais, laikraščiuose mažai buvo nuotraukų ir tik keli atspausdino fotografiją, vaizduojančią bezdžionę, ant kurios nugaros buvo uždėta iškaba: "Aš balsuoju už darbiečius..."

Rinkimų vakare Londone vis dėl to buvo nemažai žmonių, kurie buvo pradėję abejoti, ar pamatys besišypsantį Churchillį su cigaru burnoje ir savo garsiuoju "V" ženklu.

Kada buvo paskelbti rinkimų rezultatai, pagal tradiciją, karalius pirma iškvietė Attlee, kuris, kaip pralaimėjęs rinkiminį mūšį, turėjo suverenui išdėsyti padėtį ir pasakyti, jog tokiam stoviui esant, jis negalįs valdyti ir pasiūlyti ką karalius turįs pakviesti į jo vietą.

Attlee aišku pasiūlė Winstoną Churchillį.

Karalius tuoj telefonu iškvietė pas save Churchillį. Jei Attlee atvykdamas prie Buckingamo rūmų vartų matė 6 asmenis, tai kada Churchillis pasirodė, jį jau sveikino kelių tūkstančių minia. Teko tik stebėtis, kaip visi šie žmonės sužinojo, ir kas juos užaliarmavo.

Minios sveikinimai Churchilliui pavirto į tikrą uraganą.

Churchillio vizitas pas karalių buvo trumpas. Vienas dar nepasveikęs, kitas senyvo amžiaus greit mutarė atstatyti ekipą, kuri karo metu vadovavo Anglijai.

Churchillis jau prieš rinkimus savo kišenėje nešiojo būsimosios vyriausybės sąrašą, tad vardai nieko nenustebino.

Ir pirmą kartą per paskutiniuosius 22 metus Anglija dabar turi grynai konservatorių vyriausybę.

Tiesa, jau Baldwino laikais 1924-29 metais, konservatoriai vieni valdė, paskui buvo koalicinės vyriausybės iki 1945 metų.

Naujoji Churchillio vyriausybė pasirodys griežtesnė Egipto atžvilgiu ir Kaire kada buvo sužinota apie Churchillio išrinkimą, egiptiečių spaudoje buvo pradėta šaukti, kad Churchillio atėjimas reikš karą tarp Egipto ir Anglijos.

Dabartinis Anglijos užsienių reikalų ministras Anthony Edenas dar rinkimų metu aiškiai pareiškė, jog anglų karo laivai Suezo kanale turės atlikti savo pareigą. Anglija ne tik kad stengsis išlaikyti savo teises Sueze, bet jei egiptiečiai toliau eis su savo provokacijomis, Anglijos vyriausybė turi nedvejodama imtis jėgos ir galimas dalykas, kad anglų tankai riedės iki Kairo.

Irano problema yra keblesnė, nes darbiečių vyriausybės padaryti nusileidimai nebegalės būti anuliuoti. Nei Churchillis nei Edenas negalvoja atsiimti Abadano naftos valyklas. Jie tik ieškos naujos formulės, būtent: 1. Paskirti valyklų direktoriumi anglą, 2. Sudaryti anglų bendrovę, kuri skirstytų Irano žibalą, 3. Atlyginti pilnai anglų-iraniečių bendrovei už nusavintas valyklas.

Churchillis, kuris buvo vienas iš pirmųjų iniciatorių steigti suvienytas Europos valstybes, visad stovėjo už tai, kad būtų praplėstos Strasburgo parlamento teisės, žada toliau eiti ta kryptimi.

Dėl Atlanto armijos, konservatorių nusistatymas neališkus. Jie nemano, kad Anglija galės visa savo jėga paremti, nes anglų kariškos jėgos išsklaidytos po dominijas. Churchillis palankiai žiūri į Vokietijos apginklavimą ir bandys daryti spaudimą į Prancūziją, kad ji būtų didesnė realistė.

Svarbiausiai, ką Churchillis pasiryžęs, tai artimiausioj ateity susitikti su prezidentu Trumanu, praplėtimui santykių su Amerika, bet žada reikalauti, kad ši sąjunga būtų reali ir Amerika viena neveiktų, kaip tai darė prezidentas Rooseveltas Teherane.

Pagaliau, Churchillis galvojo, jog atėjo momentas bandyti užbaigti su Sovietų Sąjunga "šaltą karą." Jau prieš rinkimus jis ta tema kalbėjo. Jis tiki, kad jam pasiseks įtikinti Staliną, jog rytai su vakarais galės sugyventi.

— Pasaulinė taika yra paskutinis mano siekimas, — pareiškė Churchillis.

Londone plačiai kalbama, kad po galutinų bandymų užbaigti su "šaltuoju karu", Churchillis, kuriam dabar yra 77 metai, pasitrauks iš politiško veikimo, savo vietą užleisdamas Edenui.

WINSTON CHURCHILLIS

Keistas sutapimas. Eidamas 78 metus Winston Churchillis susiduria su ta pačia problema, kurią turėjo išspręsti turėdamas 20 metų: ir ją jis ėmė tada spręsti su ginklu rankoje.

Pereito šimtmečio pabaigoje buvo iškeltas Egipto-Sudano klausimas pačiu brutališkiausiu būdu, bet tada ne Egiptas, o Sudanas grasino. Kaip matome istorija kartojasi, gal kartais ir atvirkščiai.

1882 m. sudanietis buvęs kupranugarių varovas Mahmoud Ahmed, pretenduodamas kilęs iš Mohameto, sukėlė sudaniečius, ypač dervišus ir pradėjo karą, stengdamasis užimti Egiptą. Bet čia susidūrė su anglų kariuomene.

Šis sukilimas vos neišsivystė į didelę katastrofą ir anglai vos nepergyveno Egipte pralaimėjimą. Jie pasiuntė kariuomenės pastiprinimus ir prie Khartoumo pavyko dervišus sulaikyti. Paskui reikėjo ilgo laiko generolui Kitcheneriui atsiimti Sudaną. Vieną dieną jis davė šaulių pulkui įsakymą:

— Jei jūs nepralaužite dervišę linijų, negrįžkite atgal!

Pulkas padarė savo. Ir ypač pasižymėjo viens jaunas leitenantas Winston Churchillis. Vėliau jaunasis Churchillis, matydamas žiaurų Kitchenerio elgimąsi su nugalėtaisiais, smarkiai protestavo savo knygoje "Upės mūšis."

Keistas sutapimas, šį kartą patys anglai į nepriklausomo Sudano sostą nori pasodinti Mahommed Abd el Radan, kuris yra anūkas ano garsiojo Mahmoud Ahmed.

PARYŽIUJE SPRĘSIS EUROPOS LIKIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

Paryžiuje dar laukiama kitų dviejų didelių įvykių: Parlamento poatostoginių darbų pradžios ir Jungtinių Tautų sesijos. Laikraščiai neslepia, kad per tas ateinančias savaites spręsis ne tik pasaulinės reikšmės klausimai, bet ir pačios Europos likimas.

Artimųjų Rytų problemos, Europos gynyba, Vokietijos klausimas, Maroko mįslė, ekonominiai ir finansiniai reikalai... visa tai tiesiogiai ar netiesiogiai liečia šį kraštą ir stovi prieš akis tarytum koks košmaras.

Paskutinėse savo kalbose Prancūzijos prezidentas Auriolis ir premieras Plevenas kreipėsi ne tiek į kraštą, kiek į neužilgo Paryžiuje susirenkančią JT Organizaciją. Abu pabrėžė, kiek daug jau atsiekta ir parodytą gero noro ir sutarimo pravedant bendr. kontrolei Europos turtus—anglį ir plieną ir jėgas — kariuomenes.

Dabar reikia, kad tais pačias principais vadovaujantis būtų atsiekta dalykų — būtent pačių Europos kraštuvalstybių sujungimo bendram reikalui. Toks žygis atmestų galimumus europinių konfliktų — būtų geriausia Europai gelbėti garantija. Jungtinės Europos koncepcija darosi vis artimesnė europiečiams ir gal būt, nebetoli tas laikas, kada bus einama prie jos realizavimo.

Tokiu būdu Prancūzija užakcentavo - pabrėžė savo geriausius bendradarbiavimo norus. JT sesijai tai sudaro palankią aplinką tartis.

Viskas būtų gerai, jei būtų daugiau stiprumo Prancūzijos vidaus reikaluose. Baiminamasi, kad baigęs savo atostogas (lapkričio 6 d.) parlamentas pirmiausia nugriaus vyriausybę... Jai opozicijos yra ir kairėj (nei socialistai nei komunistai į vyriausybę neįeina) ir dešinėj (gaulistų vyriausybėje irgi nėra).

Radikalų atstovas Herriot mano, kad reikalinga kartą ant visados išaiškinti padėtį ir sudaryti vyriausybę su gaulistais. Tokiems bandymams nepavykus būsiąs geras įrodymas, kad su De Gaulle vyriausybė ne manoma. Iškraipydamas tą mintį komunistų dienraštis "Ce Soir" jau šaukia apie gaulistų įėjimą į valdžią ir apie pavojų respublikai...

Kitas radikalų atstovas Daladier siūlo praplėsti vyriausybę į kairę — priimant socialistus... ir tada — nepavykus — būsiąs geras įrodymas, kad tik ketvirtoji jėga —tvirtas respublikoniškas daugiau kapitalistinės, nei socialistinės inspiracijos režimas — gali įnešti tvarkos toje palaidoje baloje.

Toks radikalų — laikančių raktinę poziciją vyriausybėje — blaškymasis parodo dar kartą, kad ne tik partijoms su partijomis sunku susikalbėti, bet ir pačiose partijose viduje trūksta vienijančio cemento— aiškesnės linijos.

Liberalų dienraštis "Combat" bijo, kad Prancūzija gali susilaukti vyriausybės krizės labai nepalankiu momentu ir nuo to nukentėtų tik pats demokratinis režimas. Kaltinti tektų per daug ambicingus atskirus politikus ir per daug silpnas atskiras partijas.

Dedama labai daug vilčių į konstitucinę reformą — apie ją jau atvirai parlameno sferose kalbama ir diskutuojama — ji darosi beveik — neišvengiama. Pačiam parlamentui pripažinus savo bejėgiškumą tvarkytis pagal veikiančią konstituciją, visai naturalu, kad būtų susitarta dėl naujos, geresnės, kuri įneštų daugiau pastovumo į Prancūzijos valstybinį gyvenimą.

Vakariniai Paryžiaus laikraščiai jau spėlioja, kas bus jei pradedant JT sesiją kris Prancūzijos vyriausybė. Kaikurie tvirtina, pasiremdami savo konfidencialiais informatoriais, kad tokiu atveju bus didelė Bidault ofenzyva užimti Prancūzijos Užsienio Reikalų ministerio vietai — prieš JT sesiją — nustumiant iš to posto užkietėjusį viengungį R. Schumaną. Ponia Bidault jau suorganizavusi priėmimą užsienio diplomatams, kai tik jie suvažiuos į Paryžių.

Trokadero soduose, kur 1937 metais buvo surengta Pasaulinė Meno ir Technikos paroda, išaugo naujas laikinas pastatas JT sesijai priglausti. Stebėdami tik vasarą pradėtus statyti tuos, nors ir laikinus, bet milžiniškus rūmus, paryžiečiai ė.o lažybų, ar bus jie laiku baigti ar ne. Atrodo, kad šį kartą tų rūmų įrengimas, nepaisant kaikurių spėjikų pesimizmo, bus laiku baigtas. Nuo Senos upės pusės, prieš Ienos tiltą jau rikiuojasi eilės automobilių su diplomatinės tarnybos ir JT ženklais. JT sekretoriatas į šiuos naujus pastatus įsikraustė lapkričio 1 diena.

Mums lietuviams įdomu, kad to JT pastato siena išvesta per tą vietą, kur 1937 metų parodoje buvo pastatytas LIETUVOS paviljonas.

J. Šeduvis

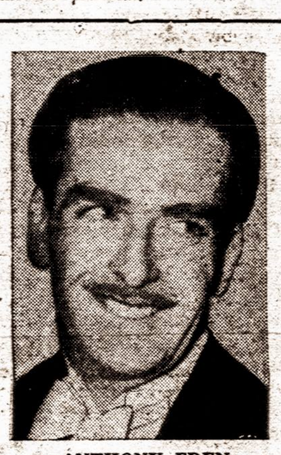

ANTHONY EDEN

Anthony Edenas vėl pasiėmė Anglijos užsienių reikalų ministro portfelį, kurį visą karo laiką išnešiojo.

Jo tėvas buvo stambus dvarininkas ir dėl savo nesugyvenamo charakterio visų buvo vadinamas "Baisiuoju", bet jaunasis Edenas nepaveldėjo šio charakterio bruožo. Priešingai, jis yra pats mandagiausias ir, sakoma, pats elegantiškiausias visoje Anglijos imperijoje.

Prieš keliolika mėnesių jis persiskyrė su savo žmona, kuri įsimylėjo į vieną amerikietį gydytoją. Dabar kalbama, kad jis susituoksiąs su karaliaus Jurgio VI žuvusio brolio žmona.

Savo diplomatinėje karjeroje jis pasižymėjo dideliu šalininku už anglų - prancūzų sąjungą ir vedė energingą politiką prieš hitlerišką Vokietiją.

Per visą karo metą jis buvo Churchillio dešiniaja ranka.

Bet jis poliglotas rusiškai temoka tik keturius žodžius: sveiki, sudiev, taip ir ne. Jis tvirtina, kad to net per daug, kad su Kremliaus diktatoriumi galima būtų kalbėtis keletą valandų.

1943 metais jis su amerikiečių diplomatais triumfališkai buvo priimtas Maskvoje. Tais laikais komuinstai dar įvertino anglo - saksų heroizmą ir buvo dėkingi už gaunamus ginklus per Murmanską.

Drauge su kitais diplomatais jis dalyvavo Operos premjeroje ir turėjo pasiųsti balerinai Seminovai gėles. Bet per nesusipratimą, paskutinę minutę buvo pastebėta, kad gėlės nebuvo atsiųstos. Anglui "gentlemanui", koks yra Edenas, tai buvo baisus dalykas. Bet jis rado išeitį. Su Amerikos ambasadoriumi susitarė, kad prie jo pasiųstų gėlių būtų prikabintas vokelis su užrašu, kad gėlės siunčiamos ne nuo Amerikos, bet nuo didelės anglo-saksų šeimos.

Rusai tada plojo šitam solidariškumui ir Stalinas, kuriam visą šį įvykį papasakojo, išsireiškė:

— Šis žmogus eis toli.

Laukiniai Žmonės laikraščių neskaito

bet lietuviai nėra laukiniai

VIENYBĖ SKELBIA PLATINIMO VAJŲ

Savo 65 metų sukakties proga VIENYBĖ, kaip seniausias lietuvių laikraštis pasaulyje, pasiryžo dar labiau išplėsti savo skaitytojų šeimą.

VIENYBĖ skelbia didįjį platinimo vajų, kuris prasidėjo 1951 m. spalio 25 d. ir baigsis 1952 m. sausio 27 d.

Kviečiami dalyvauti visi senieji VIENYBĖS skaitytojai, rėmėjai, bičiuliai, platintojai ir korespondentai.

Popieriui ir kitom spaudos reikmenims pabrangus, VIENYBĖ yra priversta 1952 metams pakelti prenumeratą iki 5 dolerių. Bet, kurie atsinaujins arba naujai užsiprenumeruos VIENYBĘ vajaus laikotarpy, temoka

4 DOLERIUS

ir ne tik kad gauna ištisus metus įdomiausį laikraštį, bet dar dalyvauja dovanų laimėjime.

VIENYBĖ visiems atsinaujinusiems, ar naujai užsiprenumeravusiems skiria burtų keliu

50 DOVANŲ

tarp kurių yra

TELEVIZIJOS APARATAS

ir daug kitų vertingų dovanų

Kiekvienas užsisakęs VIENYBĘ, už kiekvieną sumokėtą dolerį gauna 1 tašką. Tokiu būdu metinis VIENYBĖS prenumeratorius gauna 4 taškus dovanų laimėjime. Atsiumtęs dar vieną prenumeratą, jis turi dvigubai daugiau progos laimėti dovaną, nes už kiekvieną prenumeratą jam pridedamas tašką skaičius.

VIENYBĖS platintojui, surinkusiam daugiausiai taškų, skiria ypatingą dovaną.

Vienos savaitės atostogas gražiausioje lietuviškoje vasarvietėje

Visą vajaus laikotarpį VIENYBĖJE bus skelbiami kiek kuris platintojas yra surinkęs prenumeratų, kuris jų stovi pirmoje vietoje.

Visi tie platintojai, kurie surinks nemažiau penkių metinių prenumeratų, gaus dovanų įdomią lietuvišką knygą.

Tikimės, kad visi padėsite mums surasti naujų skaitytojų VIENYBEI, idant ji galėtų lankyti kiekvieną lietuvišką šeimą.

VIENYBĖ YRA JŪSŲ LAIKRAŠTIS

Nuo Naujų Metų VIENYBĖJE bus įvesti nauji skyriai, praplėsti esamieji, padidintas bendradarbių ir korespondentų skaičius. Be to, skaitytojams ruošiamas malonus siurprizas...

Tad neatidėliokite ir dar šiandien užsiprenumeruokite VIENYBĘ pasinaudodami šiuo kuponu.

_____ iškirpti _____

VIENYBĖ
412 Bedford Ave.,
Brooklyn 11, N. Y.

Siunčių ..... dolerius už ..... prenumeratas.

Prašau VIENYBĘ siuntinėti 1952 metais šiuo adresu:

1. Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

2. Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

3. Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

4. Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

5. Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Siuntėjo vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Prašau balso

LAIKAS IR MES

Tokia antrašte Vienybės spalio 19 d. laidoje tilpo įdomus Kazio S. Karpiaus rašinys. Jame minimas istoriškas F. J. Živato areštas Massachusetts valstybėj 1912 m. Esą tą nedorą darbą atlikęs socialistas, Keleivio štabo narys F. J. Bagočius ir kitas to štabo narys R. Vasiliauskas - Kutra. Kad socialistai norėję užkariauti SLA ir kad aplamai socialistai esą nenaudėliai. Tokiu būdu tik tautininkai (seniau žinomi kaip tautiečiai) esą vienintėliai geri lietuviai.

Šiuo rašiniu aš nenoriu Amerikos lietuvių pastangų groblų iš kapų kelti, bet manau, kad būtų naudinga tiek p. Karpiui, tiek ir mums visiems geriau su faktais susipažinti ir todėl paliečiu įvairius nusisekusius ir nenusisekusius gyvenimo įvykius. Ir, žinoma, nenoriu, kad būtų daroma išvada, jog socialistai buvo ar yra kaž koki neklaidingi veikėjai, o visi kiti — niekadėjai. Nieko panašaus: visų mūsų vadinamų "partijų" eilėse rasime gerų patriotų, pasišventėlių, kaip ir nenaudėlių.

Pirmiausia turiu pareikšti, kad nei aš, nei Vasiliauskas-Kutra niekados nebuvome Keleivio štabo nariais. Aš buvau Keleivio įnamis, o Vasiliauskas pas mane tvarkė laivakorčių agentūrą.

Antra, aš Živato neareštavau ir nebuvau to įvykio priežastimi. Kada jis buvo areštuotas, aš važinėjau su prakalbomis Illinois ir Indianos valstybėse. Tą neseniai pareiškė per Vienybę pats Živatas, o pas mane yra affidavitas, datuotas 1913 m. kovo 24 d., kurį padarė Arthur E. Keating, Mass. valstybės detektyvų viršininkas, kuris Živatą areštavo, ir tas affidavitas yra paliūdytas W. O. Richardson, Mass. Insurance Departamento fraternalių organizacijų viršininko. Kokiu tikslu ta, mane moraliai skriaudžianti pasaka kartojama, negaliu suprasti. Aišku, kaip ir anas įtarimas, kad aš pasisavinęs tūlo Staškūno pusę pomirtinės, buvo daromi politiškais sumetimais: per mane įgilti socialistams. Dėl tos pomirtinės, mirus Strimaičiui, dokumentai buvo rasti (dabar pas mane), kad tikrus faktus SLA 1909 m. Seime Worcestery, Mass., "nukniaukė" buvęs tada Tėvynės redaktorius Jokubynas ir Seimo sekretorius Strimaitis. Man buvo padaryta didelė moralinė skriauda, kurią nešiau iki pastarųjų laikų. Bet tai vis visuomenei ne taip svarbūs, asmeniški dalykai. Dabar žvilgterėsime, kokie yra tie socialistai "nenaudėliai", ir kokie "geručiai" yra p. Karpiaus vienminčiai.

Organizacija moksleiviams šelpti "Aušra", ne socialistų organizuota ir tvarkoma, dingo be atskaitų. Man ten žlugo mizerniška $100.

"Laivynas" taipgi ne socialistų organizuotas ir tvarkomas, be jokių atskaitų dingo. Mano ten patriotiškais sumetimais išgaravo $300.00. Kiek kitų lietuvių, nežinau.

"Progress Shoe", suorganizuota ir tvarkoma labai artimų p. Karpiui asmenų, buvo šelmiškai bankrūtan nuvaryta. Socialistas Jurgis Gegužis, patriotiškais sumetimais ten prarado apie $10,000.00, o aš — $4000.00. Ten lietuviai sudėjo apie $300.000.00.

"Palanga Credit", valdoma žymaus tautininko, dabar brooklyniečio, dingo be žinios, su man nežinomu sukeltu kapitalu, sykiu su mano $100.00.

"Progress Clothing", taipgi organizuota minėto tautininko, su keliais tūkstančiais, ir mano $100.00 pasišalino be jokios žinios!

"Lithuanian Mechanics & Machinists", su lietuvių apie $12,000.00, kurių tarpe ir mano $200.00, be jokių atskaitų buvo bankrūtų teismo likviduota.

"American Textile", ne socialistų organizuota ir tvarkoma, sukėlė su virš $200,000.00 lietuvių tarpe. Mano buvo $500.00. Ji be pėdsako buvo numarinta Kaune ir Amerikoje.

"Lithuanian Sales", organizuota ir vedama žymių socialistų priešų, sukėlė apie $300.000.00 ir žlugo Kaune ir Bostone, nuskriausdama visus dalininkus. Aš netekau $1000.00.

"Eglynas" suorganizuotas ir vedamas žymaus p. Karpiaus vienminčio, sukėlęs Amerikoje lietuvių tarpe suvirš $200.000.00 (su mano $2000.00) atsisveikino Lietuvoj, nė vienos lentpiūvės nepastatęs, bet Palangoje pasistatė Villa Komoda. Suinteresuotiems galiu pasiųsti mano 200 akcijų. Suprantama, beverčiai...

"Žemės Bankas" ne socialistų organizuotas ir tvarkomas, sukėlė $300.000.00 (pas mane originalės kvitos!). Dingo ir su mano $500.00, nė akių nepasakęs.

"Atstatymo Bendrovė" su savo kūdikiu "Baltic States Bank", sukėlė lietuvių tarpe apie $500.000.00 (su mano $1,100.00). Ją valdė labai artimi p. Karpiaus vienminčiai. Visokiais būdais prarasta viskas, išskyrus apie $18,000.00, kurie yra pas iždininką, ir kurs jokių atskaitų niekam neduoda.

Na, b ką socialistai, moraliai ar materialiai, kada nuskriaudė? Būtų gerai istorijai užrekorduoti. Gal būt, kad Naujienos pavadino dabar ir pirmiau p. Karpių melagiu? O gal socialistai ir norėjo užkariauti SLA?

Norėjo ar nenorėjo, ne man spręsti, bet su 1934 m. seimu jie jį "užkariavo", išrinkdami į Pildomąją Tarybą iš 7 narių, net 4: Bagočių prezidentu, Miliauską, viceprezidentu, Gugį iždininku ir Mikužiūtę iždo globėja. Tie socialistai valdė SLA 10 metų. O ką jie, "užkariavę" SLA jam padarė? Pirmiausia, Susivienijimą išgelbėjo iš pražūties, sudarytos blogoms mortgečių paskoloms sumoje apie pusės milijono dolerių. Sutvarkė ne socialistų įgyvendintą padėtį paskolų davimui, taip kad jų laikais nė viena paskola nežuvo. Įvedė naujus skyrius, kurių jokiais padidint. mokesčiais apkrauti negalima. Ne socialistai Susivienijimą valdydami, dabar sumažino ligos pašalpas, nuskriausdami narius. Socialistai pakėlė pašalpos skyriaus nariams po 5 c. į mėnesį lėšų fondui. Ne socialistai dabar pakėlė vadinamo slapto "lodavimo" būdu lėšų fondui ant narių mokesčių ne socialistų įvestuose skyriuose net 10%.

Tad kodėl p. Karpius ir kai kurie jo vienminčiai tuos vargšus socialistus taip "kryžiavoja"? **F. J. Bagočius**

P. S. — Beje, kas išmetė į gatvę senuką Lietuvos redaktorių Šerną, kurį šelpė socialistai Grigaitis, Gugis, Bagočius, Augustas, Montvidas ir kiti? Ar ne tas pat "didvyris" suorganizavo Lietuvai leisti bendrovę, surinko pinigus iš gerų lietuvių, ir mano uošvio, bendrovę "nubankrūtavo", pats pasiėmė buvusią spaustuvę ir iki paskutinių laikų globojo p. Karpių?

Redakcijos pastaba. Šiame skyriuje Vienybė duoda progos skaitytojams, pasirašantiems savo tikrą pavardę, išreikšti nuomonę įvairais klausimais

BŪKIT SVEIKI

Dr. S. Biežis

ŽMITYBA ŠIŲ DIENŲ MOKSLO ŠVIESOJE

Chemiška maisto sudėtis yra labai komplikuota. Jį sudaro: proteinai, krakmolai (baltymai) ir riebalai.

Proteinas yra graikų kilmės žodis ir reiškia "užimąs pirmą vietą", "pirmaująs". Tai ypatingai reikšmingas šios rūšies maisto pavadinimas, nes be proteinų, arba be nepakankamo jų kiekio, žmogus per, palyginti, trumpą laiką gali rimtai susirgti. Jeigu pagalba skubiai nesuteikiama, tai ir numirštama. Kitaip sakant, proteinų joks kitas maistas negali pakeisti. Nesant pakankamam jų kiekiui, pradeda tinti įvairios kūno dalys, krenta kūno temperatūra, mažėja svoris ir pradeda reikštis pavojinga anemija (mažakraujystė). Visa tai įvyksta todėl, kad be pakankamo proteinų kiekio organizme negali normaliai vykti fiziologiniai procesai.

Žmogui judant, vaikščiojant arba dirbant, organizmas dėvisi, nelyginant avimo bato padas. Nudėvėtos kūno dalys reikalingos papildymų, nes priešingu atveju sveikata pradeda griūti. Tik vieni proteinai tegali atstatyti nusidėvėjusias organizmo dalis. Negali to atlikti nė rebalai, nė baltymai.

Be to, čia dar reikia žinoti, jog kūnas negali susikrauti proteinų atsargų taip, kaip jis daro su krakmolais ir riebalais, kai prireikus, jų galima pasiimti iš kūno, jei maiste nebeturima. Iš to aišku, kad proteinų reikia papildyti ne tik kasdieną, bet ir su kiekvienu maistu.

Proteinų rūšių yra per dvidešimt. Kai kurie jų yra taip svarbūs, jog net nepakeičiami, kiti gi — antraeiliai.

Iš mėsos gaunamieji proteinai yra patys vertingiausi. Jie atitinka visus organizmo reikalavimus. Tat šiuo atžvilgiu mėsa yra geras ir reikalingas maistas, nors kai kas ir tvirtina, jog ir be mėsos galima apsieiti.

TRAGIŠKAS MATA-HARI DUKTERS LIKIMAS

Mata - Hari duktė buvo auštant su šaudyta Korėjoje

Būna šeimų, kurias vienodas likimas persekioja per visą ellę generacijų. Mata-Hari dukters istorija, dar mažai kam žinoma, įrodo, kad šnipinėjimo aistra persiduoda kaip kokia liga šeimoje.

Kada Margarida Gertrud Zelle - Macleod, visiems žinoma Mata - Hari vardu, buvo 1917 m. lapkričio mėnesį sušaudyta Paryžiuje, jos duktė Banda turėjo tik 17 metų. Ji mažai turėjo panašumo su savo motina ir dar mažiau su tėvu. Jos teta, kuri ją auklėjo Batavijoje, sakė, kad jos tėvas "dingęs."

Tikrumoje tai buvo girtuoklis, didelis kortų mėgėjas, brutalus su savo žmona, jog ši apleido Batavija ir išvyko į Olandiją.

Banda buvo jauna ir graži mergina, euroazisko tipo. Kada ji sužinojo savo motinos tragišką mirtį, ji buvo pritrenkta. Tą dieną ji apleido namus ir pradėjo gyventi su vienu olandu valdininku, 40 metų už save vyresniu, kuris pasidarė jo tėvu, meilužiu ir auklėtoju. Ji mylėjo jį ir sakėsi esanti laimingiausia moteris.

Likimas pasibeldžia į Banda duris

Jos "globėjui" mirus 1935 metais, Banda jau turėjo 35 metus. Ji vadovavo vienai nedidelei mokyklai, mokydama čiabuvių vaikus. Šalia to ji dalyvaudavo viešuose pobuviuose, nes jos "globėjas" jai paliko didelius turtus ir ji galėjo dažnai pas save ruošti literatūrinius vakarus, į kuriuos sukviesdavo įvairių tautybių intelektualus.

Taip bėgo metai. Bet štai prasidėjo antrasis pasaulinis karas ir Bataviją užėmė japonai. Banda žinojo, kaip jos motina davėsi įtraukiama į šnipinėjimą ir kaip už tai brangiai sumokėjo. Ji buvo pasiryžusi vengti to, kad nesulaukus to paties likimo.

Bet likimas buvo kitoks, kokio ji tikėjosi. Vieną vakarą pas Bandą užėjo jos dėdė. Jis buvo olandas, bet nešiojo japonų uniformą. Ji žinojo, kad jis tarnavo japonų laivyno patarėju jau seniai prieš karą, bet staigus jo pasirodymas, kada ji nematė jo daugiau kai dešimt metų, ją sukrėtė. Ji žinojo, kad pas japonus jis pasidarė "svarbiu asmeniu" ir neabejojo, kad jis paprašys ją "kolaboruoti."

Taip ir buvo. Jis netik prašė, bet įsakė ir grasino. Jei Mata - Hari duktė nori, kad jos kilmės paslaptis būtų išlaikyta, ji turi tęsti savo viešą gyvenimą, atnaujinti pažintis ir atidaryti savo namų duris "naujiems" svečiams, kuriuos okupantas nustatys.

Grasinama Banda pasidavė dėdės įsakymams. Jos namuose pradėjo lankytis japonų karininkai, indoniziečių intelektualai, svetimšalčiai diplomatai. Ir štai vieną vakarą ji susitiko su žmogumi, kuris pakeitė visą jos gyvenimą. Šitas žmogus, kurį mes pavadinsime Abdul, japonų įsakymu buvo įkūręs "teritorialinę sargybą". Tikrumoje jis buvo vienas iš indoniziečių rezistencijos svarbiausių vadų. Su šia pusiau kariška organizacija jis tikėjosi sumušti okupantus ir vėliau iš Indonezijos padaryti nepriklausomą valstybę.

Mata - Hari duktė pralenkė savo motiną

Abdul buvo daug jaunesnis už Bandą, bet jis buvo susižavėjęs jos grožiu ir inteligentiškumu. Jie mylėjosi aistringai ir Banda pasidarė jo geriausiu agentu, iš japonų ištraukdama reikalingas indoniziečių rezistencijai žinias.

Šnipinėjime ji pralenkė savo motiną. Tai ji sužinojo japonų planą dėl Guadalcanal mūšio. Ji žinojo visus japonų jėgų išdėstymus, jų laivyną, aviaciją, kareivių perkilnojimus.

Tą žinojo ir anglo-saksų žvalgyba. Ji gaudavo iš Abdulo, dėka Bandos, geriausias informacija apie japonus, bet nežinojo, kad ją gražioji euroazijietė yra Mata-Hari duktė. Gi japonai niekad neįtarė Bandos. Abdulų jie nepasitikėjo, bet žinodami jo įtaką į indoniziečių jaunimą, norėjo jį išlaikyti savo pusėje.

Kada 1945 metais japonai kapituliavo, Bandos avantiūros nepasibaigė. Abdul norėjo sužinoti per Bandą kokie yra anglų ir olandiečių projektai dėl Indonezijos.

Aukso lobių ieškojimas

Ji ir toliau tęsė priėmimus savo namuose ir davinėjo Abdului reikalingas informacijas. Bet kada Indonezijos respublikos santykiai su Olandija pašlijo, ji pralenkė visus šnipus, sužinodama apie olandų ruošiamą "policinę operaciją". Banda Abdului davė visas smulkmenas apie tą operaciją, net tikslią valandą, kada turėjo būti pradėta.

Šitame civiliniame kare, indoniziečiams truko ginklų. Abdulas pasiuntė Bandą į Ameriką užpirkti ginklų. Čia jai pasisekė vieną stambų industrininką įtikinti su savo istorija apie paslėptą Indonezijoje didelį dobį, kurį nepasisekė atidengti japonams ir olandams. Ji gavo pasiskolinti 750,000 dolerių, už kuriuos nupirko lėktuvus.

Indoniziečiai rezistentai, gavę lėktuvus, nebenorėjo skirtis su auksu ir kaip tik amerikiečio industrininko agentai pasiekdavo uždėti ant jo ranką, perkeldavo į kitą salos vietą. Pagaliau, šis lobis iš amerikiečio rankų paspruko. Jis buvo perkeltas į Philippinus, kur iškeistas į ginklus.

Kada Banda sugrįžo į Indoneziją, Abdul, kuriam jau buvo 35 metai amžiaus, pareiškė, kad jis pasiryžęs apsivesti su jauna mergina, kuriai dar tik dvidešimts metų. Gi Banda jau turėjo tuo laiku 50 metų...

Specialiai misijai Korėjoje

Bet su tuo Bandos karjera dar nepasibaigė. Jos laukė naujas epizodas, kuris turėjo būti paskutinis ir lemiamas. Vienas amerikiečių kariškių pas ją apsilankęs pareiškė, jog norėtų jai pavesti specialią misiją, žinant jos didelius sugebėjimus šnipinėjime ir amerikiečių žvalgybai nėra paslaptis, kad ji esanti Mata-Hari duktė.

Tokiu būdu ji išvyko į paskutinę kelionę. Kinijoje pas komunistus ji surinko labai daug svarbių žinių ir painformavo Ameriką, jog nėra jokios vilties, kad Čian Kai Shekas galės išsilaikyti Kinijoje. Ji davė tikslias informacijas apie sovietų teikiamą paramą kinų komunistams. Išbuvusi kelis mėnesius Mao Tse Tungo pusėje, ji gavo naują įsakymą persikelti į Korėją. 1950 m. kovo mėnesį iš Seoulo ji pasiuntė raportą į Washingtoną, pabrėždama, kad šiaurės korėjiečiai ruošiasi agresijai. Bet tada Washingtone nepatikėjo jos informacijoms, galvodami, kad šiaurės korėjiečiai niekad neišdrįs pulti. Po kelių mėnesių prasidėjo karas..

Sušaudyta auštant

Bet vos tik prasidėjo Korėjoje karas, komunistai suėmė Bandą. Jos šnipinėjimas buvo atidengtas vieno jos buvusio pagelbininko Javoje, kuris savo laiku dirbo olandams, ir kuris buvo vienas iš geriausių Bandos informatorių, o dabar perėjęs į komunistų pusę.

Mata Hari duktė buvo sušaudyta be teismo šeštą valandą ryto, saulei tekant, 33 metams praslinkus po motinos sušaudymo.

(Sekančiame numery skaitysite kitos šnipės istoriją— "Pearl - Harbour katastrofa prasidėjo grožio salione").

VAKAR IR RYTOJ

(Atkelta iš 5 psl.)

Prancūzų parlamento narys Jean Paul David patiekė savo parlamentui projektą, kuris yra ne kas kita, kaip sovietiškojo įstatymo kopija, kuriame žodžiai Sovietų Sąjunga pakeisti Prancūzijos Respublika ir jame sakoma, kad taikingos politikos reikalavimui Prancūzijos respublika turi sustiprinti armiją, apgynimui visos Prancūzijos sąjungos. Tam tikslui įvedama sekanti karo tarnyba: sausumos armijoje 2 metai, aviacijoje 4 metai ir laivyne 5 metai. Be to, karo ministras turi teisę pašaukti kariuomenėn moteris ir naujokai duoda priesaiką ištikimai tarnauti tėvynei.

Už šį projektą prancūzų komunistai Jean Paul Davidą išvadino fašistu, kraugeriu, karo kurstytoju... Tik todėl, kad jis patiekė priimti sovietišką įstatymą! Vadinasi, kas Sovietų Sąjungoje leidžiama, vakaruose niekas neturi teisės pamegdžioti.

***

Kas yra vakarų komunistas?

"Toks žmogus, kuris čiaudo, kada Stalinas persišaldo!"

Laikas ir Mes

Kazys S. Karpius

STEBĖKITĖS—IR STEBĖKIS

Tiems mūsų naujakuriams broliams, kurie atsiradę Amerikoje, jiems visai naujame pasaulyje, pamatę dalykus kitokius, negu matė Lietuvoje, noriu patarti tik stebėti tuos dalykus ir stebėtis iš jų, bet nesipiktinti ir nebandyti juos pakeisti.

Kitas kraštas, kiti papročiai, kitoki elgesiai, apsiėjimai, kitokia tvarka, kitoki techniški įvairumai, patogumai, net reikalavimai pačių žmonių, kurie čia gyvena. Jiems tas viskas neišrodo keista, bet kasdieniškai paprasta.

Skaitant laikraščiuose mūsų naujakurių įvairias išvadas apie šį kraštą, žmones, darbus, papročius, kultūrą, meną, filmas, "fanibukus," kapines, dolerius, fabrikus ir t.t., matai, kaip nusistebėjimui ir pasipiktinimui tuo visu, iki tam tikro laipsnio, sunaudojama daug brangios vietos.

Patarčiau mesti tą "blusinėjimą" Amerikos kitokybių. Ne nuo mūsų priklausė pakeitimas bent mažiausios dalelės to visko, nežiūrint, kaip mums kas nors nepatinka.

Mums lietuviams, kaip tautos likučiams, yra skirti kitoki uždaviniai negu svetimus men kniekius, ar ir didelius dalykus kritikuoti, analizuoti.

Turėdami savoms užduotims, savai vagai varyti, visas didžiausias laisves ir galimybes, naudokimės jomis. Dirbkime savo tautiškumui išlaikyti, jaunimui mokyti ir auklėti, ir ruoškime rezervus Lietuvos nepriklausomybei atstatyti! Tam jus likimas leido Amerikon atvykti.

***

AUTOMOBILIAI IR KARO REIKMENYS

Automobilių industrija turi dalintis savo laiku ir darbo jėgom bei patalpų galimybėmis su karo reikmenų gamyba. Net medžiagų kiekis automobilių industrijai apkarpytas, kad pakaktų tankams, kanuolėms, lėktuvams ir daugybei kitų pabūklų.

1950 metais šioje šalyje buvo pagaminta rekordinis kiekis automobilių — 6,700,000.

Šiemet pirmą pusmetį buvo pagaminta apie 3,000,000, tačiau medžiagas varžant, automobilių išdirbimas sumažintas, ir daugiausia ką galima tikėtis šiais metais tai 5,400,000 naujų automobilių.

1952 metais, spėjama, jeigu nekils visuotinis karas, bus pagaminta apie 4,000,000 automobilių.

Greta automobilių, ta industrija gauna daugiau ir daugiau karo reikmenų užsakymų. Šiuo metu tų užsakymų turi už $6,000,000,000, ir iki galo metų užsakymai pasieks 10 bilijonų dolerių.

Vienas iš didžiausių užsakymų karui automobilių industrijoje yra motorizuoti visokiausių pavidalų sunkvežimiai, kurių gamybai lengviausia pritaikyti.

***

BAŽNYČIŲ LANKYTOJAI

Amerikos Bažnyčių metraštis skelbia, kad visos šios šalies tikybinės sektos ir bažnyčios turi bendrai narių ir lankytojų 87,549,020. Tas apima 58.09 nuoš. visų šalies gyventojų.

Iš viso veikia 285,834 kongregacijos, parapijos ir kiti panašūs tikybiniai vienetai. Bendrai yra net 256 religinės grupės.

JONAS PATAŠIUS
Žiedai, laikrodžiai, jų taisymas, kosmetika ir religiniai dalykai.
307 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

ALBERTS BALDŲ KRAUTUVĖ
ALBERT ELICE, Sav. Įsteigta 1920 m.
Didžiausias įvairių baldų išpardavimas
Miegamųjų ir gyvenamų kambarių baldai. Valgomųjų kambarių baldai ir kiti rakandai.
DABAR NUPIGINTA NUO 20% IKI 30%
Geros rūšys. Prieinamos kainos. Plinas patarnavimas.
246-48-50-52-54-56 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV. 7-4307

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JANINA SNIEŠKA
(DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306,
kamp. Fulton Str. (miesto centre)
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. TAylor 7-8231
VALANDOS:
9—12 ryte
2—7 vakare
susitarus
Ketvirtadieniais visą dieną ir šeštadieniais po pietų uždaryta.

DR. VACLOVAS PAPROCKAS
1357 Bushwick Ave.
Ofiso tel. GLenmore 5-3094
Namų tel. GLenmore 3-4445
(važiuoti Jamaica line iki Chauncey St.).
VALANDOS:
12:30 — 2
6 — 8
ir susitarus
Sekmadieniais uždaryta

DR. TADAS SAVICKAS
1390 East 31st Street
(kampas Avenue N)
VALANDOS:
1 — 2 popiet
6 — 8 vakare
ir susitarus
Ofiso tel. ESplanade 7-1135
Buto tel. TAylor 7-8231

PETER GUSTAITIS, Jr., M. D.
87-20 85th Street
Woodhaven, L. I. N. Y.
VALANDOS:
2 — 3 popiet
6 — 8 vakare
Ketvirtadieniais ir šventad. tik susitarus
Tel. VIrginia 9-6125

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED
Latest Quarterly Interest-Dividend **2%** A YEAR Credited and Compounded Quarterly
On Regular Savings Accounts Interest starts from the first of every month on sums from $25. to $10,000.
Deposits made on or before January 10, April 5, July 10, and October 5 will draw interest from the first of such months if left to the end of a quarterly dividend period.
THE *Kings County* SAVINGS BANK
135 Broadway at Bedford Ave., 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Brooklyn, N. Y.
YOUR DEPOSITS IN THIS BANK ARE FULLY INSURED UP TO $10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

KAS LAIMĖJO DOVANĄ?

Vienybės 41 ir 42 nr. nuotraukų — gaivosukių visų sprendėjų dėl vietos stokos negalima išvardyti, nes dalyvavo virš pusę šimto skaitytojų.

Redakcija paskirstė dovanas šiems skaitytojams: M. Vizgirdai, Verlege Ave., R.F.D. 1 Huntington, N. Y. knygą "Barono Miunchhauzeno nuotykiai," Jadvygai Gražulienei, 179 Hudson St., Hartford, Conn. — J. Baltrušaičio poeziją "Žemės pakopos", A. Gustaičiui, 9263 S. Calumet Ave., Chicago, — J. Kėkšto poeziją "Ramybė man", Petrui Avižoniui, 748 Pennington St., Elizabeth, N. J. J. Baltrušaičio poeziją "Žemės pakopos", S. Kašelioniui, 5538 64th St., Maspeth, N. J., Lazdynų Pelėdos "Motulė paviliojo" ir Z. Navickui, 325 E. 8th St., Brooklyn, N. Y. "Barono Miunchhauzeno nuotykiai".

Kas bus laimingasis sekančiame konkursę?

M. JANKAUS VAIKAI ATVYKO Į KANADĄ

Martyno Jankaus vaikai, duktė Elzė ir sūnus Kristupas, šiomis dienomis atskrido iš Vokietijos į Kanadą.

Mažosios Lietuvos veikėjas, aušrininkas Martynas Jankus iš Bitėnų mirė 1945 m. Vokietijoj kaip Lietuvos karo pabėgėlis, o jo vaikai gyveno DP stovyklose šiaurinėj Vokietijoj gana sunkiose sąlygose. Jie rengėsi vykti į JAV ir apie 3 mėn. gyveno pereinamoje stovykloje Wentorf, bet Kristupas Jankus, kaip neregys, nebuvo praleistas. Vėliau, gavę leidimą, atvyko į Kanadą. Jų dabartinis adresas:

Miss Elzė Jankutė, Tourist Home, 41 (or 14) Dundonald St., Toronto, Ontario, Canada.

BROADWAY RESTAURANT
Geras maistas, įvairūs gėrimai
Charles G. Slokus, Sav.
(Daugiau, kaip 20 m. buvęs draudimo agentas)
154 East Main Street
Waterbury, Conn.
Tel.: 3-9766

SUTVARKOMI BIZNIO TAKSAI
Mes sutvarkome įvairių rūšių bei jurisdikcijų taksus: federalinius, valstybinius, municipalinius Jungtinėse Valstybėse ir užsienyje.
Adv. St. P. Zubavičius, kuris turi teisės praktikuoti bet kuriame Jungtinių Amerikos valstybių teisme, tvarko knygas bei rekordus pavieniams biznieriams, partneriams ir korporacijoms.
Patarnavimai atliekami ir laiškais. Be to, daromi asmeniški vizitai bet kuriose įstaigose čia ir užsienyje.
Prašoma kreiptis angliškai ar lietuviškai, o aš suteiksiu sąžiningą patarnavimą.
STANLEY P. ZUBAWICZ (Zubavičius)
111 Ainslie Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EV. 4-3049

CAPPIELLO KRAUTUVĖJE
Galite gauti radijo bei televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, dulkių siurblių, prosų rašomųjų mašinėlių, dūjomis bei aliejumi kurenamų krosnių (gas ranges), lovų, stalų ir kitokių namų apyvokos dalykų.
Jau 36 metai, kai Cappiello sąžiningai tarnauja visiems savo klijentams.
Visi Brooklyno ir apylinkės lietuviai perka Cappiello krautuvėje.
Cappiello krautuvėje gaunamos lietuviškos plokštelės.
CAPPIELLO KRAUTUVĖ
706 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-7848

HOTEL GRUSH
RESTORANAS ir BARAS
ADAM GRUSH, Savininkas
Iš kitų miestų atvykę tautiečiai visada gali gauti patogius ir nebrangius kambarius.
200 North Broad St., Philadelphia, Pa.
LOcust 7-9274

Generalinis dažymo kontraktorius
STANLEY PETRASH
Pataisymo — pertaisymo darbai
SENIAUSIAS LIETUVIŲ DAŽYMO KONTRAKTORIUS
9432 111th STREET, RICHMOND HILL, N. Y.
Tel. VIrginia 9-6354

LEONA'S BAR & RESTAURANT
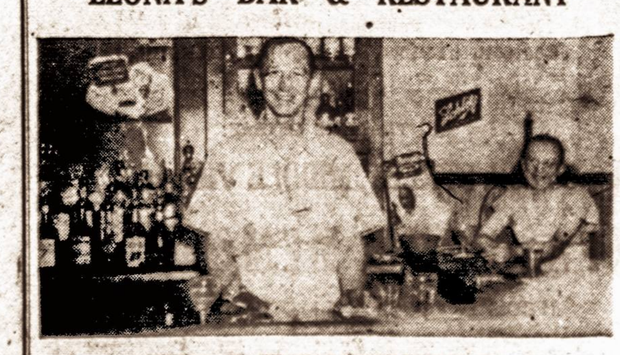
LEONA IR JUOZAS PETRAIČIAI, Sav.
341 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-9414

Lietuviai advokatai
STEP. BRIEDIS, Jr.
197 Havemeyer St.,
Tel.: EVergreen 7-9394
BROOKLYN 11, N. Y.

CL. A. VOKETVOKIETAITIS
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS, N.Y.
Tel. NEwtown 9-5972

ANT. J. WESLAN
(Vizlanskas)
16 Court St. Brooklyn, N.Y.
Tel. MAin 5-1260

WILLIAM J. DRAKE
(Dragūnas)
ADVOKATAS
85-03 WAREHAM PLACE,
Jamaica Estates 3, N. Y.
Tel. JAmaica 3-7722

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

JOSEPH VASTUNAS
Real Estate & Insurance
Paskolos namams
1008 Gates Avenue
Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-7285

MAISTAS
QUALITY MEAT MARKET
Pirmos rūšies mėsa.
Priimami užsakymai vestuvėms ir kitokioms puotoms.
Savininkai:
Cr. Shimanskas,
Ch. Mitchell
483 GRAND STREET,
Brooklyn 11, N. Y.
EV. 8-4608

DEGTINĖS KRAUTUVĖ
(Ray's Liquor Store)
Didelis įvairių rūšių degtinės ir vyno pasirinkimas.
Juozas ir Izabelė Misiūnai, Savininkai
103-55 LEFFERTS BLVD.
RICHMOND HILL, N. Y.
VIrginia 3-3544

AJARŲ ŠAKNYS

Ajarų šaknys gelbsti nuo vidurių užkietėjimo, gerai veikia skilvį, padeda pašalinti dieglius, nereikalingus pilvo gazus, paskatina neveikliuosius kūno organus ir taip pat naudinga mažakraujams. Mokslininkai sako, kad ajarų šaknys turi šių mineralų: sulfuro, fosforo ir potasijaus. Visi šie mineralai reikalingi žmogaus organizmui. Ajarus galima gerti kaip arbatą, taip pat naudinga juos kramtyti ir seiles ryti. Ajarų šaknys $2.50 svaras. Mažiau perkant, 6 uncijos už $1.00.
ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

GERIAUSIS
INSURANCE IR REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai:
VIrginia 9-0842 ir
VIrginia 7-4111

ALBRECHT & KOELBER
MĖSOS URMO PARDAVIMAS
197 NORTH 6th ST., BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-6322

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
SEŠTADIENIAIS, NUO 2 IKI 3 VAL. PP.
IŠ WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

Jau 10 metų, kai visi klauso
"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"
radijo valandų,
kurios yra transliuojamos šeštadieniais nuo 4,45 iki 5,30 valandos iš stoties WEVD (1330 klc. — 5000 W).
Direktorius Jokūbas J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WAverly 6-3325.

Tel. VIrginia 9-3112
PARK FLORIST
Matthew Mažeika
Gėlės priistatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
VYTAUTAS BELECKAS, savininkas
BARAS, RESTORANAS, DIDELĖ SALĖ SUSIRINKIMAMS VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PUOTOMS
VISI KVIEČIAMI ATSILANKYTI
1883 MADISON STREET, BROOKLYN 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. stoties) (RIDGEWOOD)
Tel: EV. 2-9586

MALONI VIETA SUSITIKTI PO DARBO
RESTORANAS IR BARAS
ĮVAIRŪS GĖRYMAI IR UŽKANDŽIAI
Savininkas — mūsų tautietis GEORGE RACHUN
MORGAN AVE. ir HARRISON PLACE, BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: HY 7-9758

JOSEPH LACHOWICZ
BARAS IR RESTORANAS
ŠILTI VALGIAI IR ĮVAIRŪS GĖRIMAI
Kampas Bedford Ave. ir No. 4th St. Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EV. 4-8325

Telefonas: EVergreen 7-7411
KLEEN KOL COAL CO.
LIŠAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

Paminklai
JOS. BERMEL INC.
H. H. ALTHOFF, Pres.
PAVYZDŽIAI IR ĮSTAIGA
PRIEŠAIS NAUJUS VARTUS Į ŠV. JONO KAPINES
Kampe Metropolitan ir 8-th Street (Dry Harbor Road)
MIDDLE VILLAGE, QUEENS COUNTY, N. Y.
Tel. DAvenport 6-2393 DAvenport 6-2633

Max Schwartz, M. D.
Buvęs Berlyno moterų ligų klinikos gydytojas
177 E. 79th STREET, NEW YORK, N. Y.
Priėmimo valandos: 12-2 ir nuo 6 iki 8 val. p. p.
Telefonas: BUtterfield 8-8717

The GLEN RESTAURANT
Puikiausi valgiai pietums ir vakarienei. Įvairios rūšies žuvis. Paruošiami užsakymai išsinešimui
DIDELIS VYNO IR LIKIERIŲ PASIRINKIMAS
Salė parengimams ir susirinkimams
98 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.
kampas DeKalb Ave. (Prie pat Wagner Kino Teatro).
Telefonas: EV. 2-9118

RESTORANAS IR BARAS
ĮVAIRŪS GĖRYMAI IR VALGIAI
LIETUVIS VIREJAS, LIETUVIS BARTENDERIS
31 So. 3rd St., Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV. 4-8719

COOPER RESTAURANT
BAR & GRILL
FRANK MILAS ir JOHN L. RIMSA
Savininkai
101 Cooper Street, Brooklyn, N. Y.
(Evergreen Ave. kampas)

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. EVergreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

ALLIANCE CRYSTAL COCTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR SOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kogeriausiai.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
Koplyčia Laidotuvėms NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

VIENYBĖ NEIŠĖJO

Linotipininkui staiga susirgus ir nespėjus gauti kito žmogaus, kuris tą darbą atliktų, praeitą savaitę Vienybė neišėjo. Atsiprašome.

Prof. V. K. Jonynas šio mėnesio 15 d. atvyksta į New Yorką ir čia žada suruošti savo darbų parodą.

Vyt. Širvydas, imigracijos inspektorius, artimas mūsų laikraščio bendradarbis, praeitą savaitę lankėsi New Yorke.

Kazys Daukša, Vienybės skaitytojas iš Tampa, Florida, buvo nuvykęs aplankyti brolį Kanadoje, taip pat aplankė savo gimines ir draugus New Yorke.

L. Slavickas, ilgametis Juozo Garšvos įstaigos darbininkas, yra sunkiai susirgęs ir šiuo metu guli Greenpoint ligoninėje Brooklyne.

M. Petkus, senas Vienybės skaitytojas, net sirgdamas aplankė mūsų įstaigą ir čia paliko auką popierio fondui.

J. Kaminskas, Vliko narys, Tautos Fondo globėjas, šiomis dienomis atvyko iš Europos ir tuo tarpu apsigyveno New Yorke.

M. Gureckas, ALTS vicepirmininkas, buvo atvykęs iš Waterburio dalyvauti vietos tautininkų pramogoje, įvykusioje užpraeitą šeštadienį.

J. Valaitis, BALF direktorių nutarimu, šalpos vajaus reikalais išvyko į Connecticut ir kitas Naujosios Anglijos lietuvių kolonijas.

V. Butrimas ir M. Šaulienė pasitraukė iš Maironio šeštad. liet. mokyk. tėvų komiteto.

V. Jocienė ir A. Dimavičius pradėjo darbą Maironio šeštadieninėje lietuvių mokykloje Brooklyne.

K. Mockus iškėlė sumanymą sušaukti rytinių JAV lietuvių mokytojų suvažiavimą New Yorke. Suvažiavimas įvyks lapkričio 18 d.

Dail. Arbit Blato darbų paroda 711 5th Ave., New Yorke sutraukia didelį žmonių susidomėjimą. Paroda bus atidaryta iki lapkričio 12 d.

Antanas Škėma, aktorius ir rašytojas, iš Chicagos persikėlė gyventi į New Yorką. Scenos darbuotojai jo asmeny susilaukė stiprios paramos.

Barbara Darlys, žinoma mūsų dainininkė spal. 21 d. dainavo lenkų Maniuškos operoje Halkoje, pastatytoje Detroite, kuriai dirigavo dr. Walter Grigaitis.

Kazys S. Karpius buvęs Dirvos redaktorius, mūsų laikraščio bendradarbis, Clevelando apylinkėje pasistatė gražų gyvenamąjį namą, kuriame jis su žmona šiomis dienomis įsikūrė.

Alb. Baltrūnas, Balias laidotuvių įstaigos vedėjas, pranešė malonią žinią: lapkričio 1 d. jo žmona Teresė padovanojo jam gražų 9 svarų ir 4 unciją sūnų, kuriam parinkti Mykolo ir Petro vardai.

Dr. P. Grigaitis, Naujienų redaktorius ir ALT sekretorius, lankėsi New Yorke, kur jis dalyvavo atvykusio iš Europos prof. J. Kaminsko priėmime.

J. Petrika, ilgametis Vienybės linotipininkas, serga ir yra dr. Misevičiaus priežiūroje.

Pasiskirstė pareigomis

Spalio 29 d. Atletų Klubo patalpose įvyko naujai išrinktosios New Yorko Lietuvių Tarybos valdybos narių posėdis, kuriame pasidalinta pareigomis šitaip:

P. Mikalauskas, pirm., **P. Montvila**, vicepirm., **J. Ginkus**, vicepirm., adv. **S. Briedis**, sekr., dr. **V. Viliamas**, ižd., **O. Valaitienė**, finansų sekr., **Br. Spūdienė** ir **J. Vaišvila**, iždo globėjai.

JUOZAS GINKUS, kurio kandidatūra dabar nominuojama į SLA išdininkus, andai vadovavo lietuvių grupei, dalyvavusiai viename New Yorko parade. Paskui eina B. Aušrotas ir S. Kontrimas). Ar J. Ginkus vadovaus ir SLA nariams? Tai parodys netolima ateitis — SLA viršininkų nominacijos ir rinkimai.

Vėl pikietavo Laisvės komunistus

Praeitą sekmadienį, lapkričio 4 d., Brooklyno lietuviai vėl pikietavo komunistus. Tą dieną Laisvės namuose įvyko koncertas, surengtas to laikraščio naudai. Tik, atrodo, tos naudos Laisvei mažai tebuvo. Daugelis žmonių, pamatę pikietininkų eiles, grįždavo namo, arba nueidavo į gretimus saliūnus. Pikiete dalyvavo apie 150 žmonių, kurie, pasikeisdami, nešiojo įvairius antikomunistinius šūkius. Laisvės koncertas prasidėjo 2 val. po pietų. Pikietas baigėsi 4 val. Pikieto metų vėl įvyko nuotykis su Bimba. Viena pikito dalyvė, pamačiusi Bimbą, paėmė jį už rankos ir kvietė į pikietininkų eiles... Lietuvių komunistų vadas, sakoma, tai moteriai apdraskęs ranką.

Taigi, dar vienas sekmingas pikietas ir kartu nesekmingas komunistų koncertas.

Kaip ten bebūtų, bet reikia pripažinti, kad komunistų ir jų įstaigų bei pramogų pikietavimo banga neatslūgsta. Pikietai tebevyksta visose mūsų kolonijose, kur tik Stalino agentai mėgina bent ką veikti.

Deja, tenka pažymėti, kad lietuviškai kalbančių Stalino agentų yra visur. Tiesa, daugelis jų dabar nedrąsūs, net vaidina "nekaltus avinėlius", net mėgina nuduoti, kad jie seniai nutraukę saitus su komunistų įstaigomis.

Tuo tarpu kiekvieno patriotingo Amerikos lietuvio pareiga tęsti neatlaidžią kovą su tais Lietuvos ir šios šalies priešais. Anksčiau ar vėliau jie, nelyginant žiurkės, turės būti išrūkinti iš savo olų. Kiekvienas jų turės būti demaskuotas.

MIRĖ

A. Cikanavičius, 41 m., mirė spalio 27 d. Palaidotas spalio 30 d. Liko žmona ir du sūnūs.

Jonas Matas, 44 m., mirė spalio 25 d. Palaidotas spalio 29 d. Liko žmona ir du sūnūs.

Marija Ignatavičienė, 68 m., mirė spalio 25 d. Palaidota spalio 30 d. Liko sūnus ir duktė.

Ona Tamulynienė, 56 m., mirė spalio 23 d. Palaidota spalio 26 d. Liko vyras Petras.

Jonas Milišauskas, 42 m., mirė spalio 23 d. Palaidotas spalio 23 d. Liko tėvas, dvi sesrys ir brolis.

Laidojo Juozas Garšva.

PULK. LTN. JERONIMUI BUTKUI MIRUS

Liūdnas gandas nuskambėjo po New Yorko apylinkę: mirė pulkininkas ltn. Jeronimas Butkus. Reiškia, dar vienas mūsų tautos ąžuolas virto po mirties smūgiu... Aukštas, stiprus — tikras Lietuvos girių ąžuolas — buvo pulk. Butkus! Išlaikęs Didžiojo karo ir Lietuvos Nepriklausomybės kovų audras, nuo 1919 m. ligi pat bolševikų okupacijos ištarnavęs Lietuvos kariuomenėje, pasiekęs aukštą pulkininko ltn. laipsnį, ilgus metus dirbęs atsakingose pareigose, kaip dalies viršininkas Karo Technikos štabe, išgyvenęs bolševikinį siaubą, mirė dar nebaigęs savo tremties dienų, nes jo tikslas buvo — Lietuva.

Amerikos žemėje, belaukdamas Lietuvos laisvės dienų, švelnios sielos, didelis gamtos mylėtojas pulk. Butkus pasirinko sau Great Necke kuklų daržininko darbą ir norėjo čia gėlėmis papuošti tą žemę, kuri davė jam laikiną prieglaudą. Teko matyti savo akim, su kokia meile jis triusėsi apie rožes, lelijas, tulpes ir visokias kitkias nesuskaitomas gėles, kol, rudeniui atėjus, drauge su jo puikiom gėlėm ji pati pakirto mirtis.

Vėlinių dienos išvakarėse Amerikos žemės amžinam poilsiui užbėrė jo karstą. Palaidojom simpatingą, geraširdį ir mielą pulkininką Butkų. Niekados tačiau neįstengsime palaidoti to širdies skausmo, kuris užgulė jo artimųjų, draugų ir bičiulių sielą, netekus tauraus ir garbingo lietuvio.

H.

Ruošia koncertą

Lapkričio 2 d. 3 val. popiet, Alliance Hall, 195 Grand St., Brooklyne rengiamas koncertas - vaidinimas, kurio pelnas skiriamas lietuvaitei Renatai Jonaitytei Vokietijoje gydytis — atgaut balsą, kad galėtų kalbėt.

Medžiotojai Menderių ūkyje ir apylinkėje

Šiomis dienomis Miko ir Onos Menderių bei jo apylinkėje įvyko pirmoji šio sezono medžioklė, kurioje dalyvavo ir brooklyniečių. Medžiotojai buvo patenkinti medžioklės rezultatais ir, žinoma, Onos Menderienės vaišingumu.

Šį kartą gražųjį Menderių ūkį, Sulphur Springs, N. Y., buvo aplankę šie medžiotojai ir svečiai iš New Yorko: pol. lt. J. Diligen - Dilginis, Pelečkai, M. Laukus, dail. Subačius, adv. F. Aleksis, J. Šlekis, A. Augūnas, K. Mačionienė, K. Polienė, P. Brosseau, B. Estler, J. Kosalka, W. Bukšnaitis, Bartulis, Norkevičius, X. Strumskis ir k.

Medžioklėje, sakoma, daugiausia yra laimėję Šlekis, Augūnas ir Laukus.

GRAŽŪS SVEIKINIMO ATVIRUKAI

"Gabijos" knygynas šiomis dienomis išleido lietuviškais motyvais pieštus sveikinimo atvirukus gimimo ir vardo dienai. Atvirukai yra kelių spalvų, jų 16 komplektas su vokais kainuoja 1 doleri. Gabija taip pat išleidžia ir puikius kalėdinių sveikinimų atvirukus. Visus šiuos atvirukus piešė dailininkai: Birutė Vilkutaitytė - Gedvilienė, Irena Davydovaitė, Povilas Osmolskis, Vytautas Adamkevičius ir kiti. Sveikinimų atvirukais, tiek vardo, tiek gimimo dienai, tiek ir kalėdiniais verta jau dabar apsirūpinti. Atvirukai gaunami šiuo adresu: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Įsteigta Mažosios Lietuvos bičiulių draugija

Spalio 16 d. V. Alksninio, K. Kynasto, J. Valaičio, K. Kruliko ir J. Vilgalio iniciatyva sukviestas New Yorke Mažosios Lietuvos bičiulių draugijos steigiamasis susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo Dr. M. J. Vinikas, sekretoriavo Kun. Dagys ir Mackevičius.

Mažosios Lietuvos Bičiulių d-jos tikslus bei veiklos gaires apibūdino Lietuvos generalinis konsulas J. Budrys, V. Pitkuniginis ir Tolišius. Į laikinąją valdybą išrinkti: V. Pitkunigis, V. Vilgalys, Vaišvi- J. Valaitis, J. Vilgalys, Vaišvila ir Brakas.

Mažosios Lietuvos Tarybos veiklai paremti susirinkimo dalyviai suaukojo 26 dolerius. Rezoliucijų komisija paruošė, o susirinkimas priėmė rezoliuciją, kurioje pabrėžiamas reikalas, kad M. L. lietuviai būtų lygiomis teisėmis priimti ir atstovaujami VLIKe.

K. K.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Balys Sruoga. Kazimieras Sapiega. 4 veiksmų, 9 paveikslų istoriška kronika. 258 psl. Knygos gale įdėtas J. Blekaičio straipsnis — "Balio Sruogos teatro bruožai." Viršelį ir titulinį puslapį piešė Albinas Bielskis. Tiražas 700 egz. Kaina $2.50. Išleido Knygų Leidykla TERRA, 748 West 33rd St., Chicagą 16, Ill. 1951 m.

MĖSOS KRAUTUVĖ

J. MIRONAS, Sav. CH. AIMONTAS, Vedėjas

Mūsų firma be vardo, už tai mūsų prekės turi gerą vardą.

340 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.

STagg 2-4329

WAGNER THEATER

KASDIEN DVI FILMOS VOKIEČIŲ KALBA

PASAULINĖ KRONIKA

JAUKI KINO TEATRO SALĖ

Filmos keičiamos penktadieniais visai savaitei

110 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.

Kasa atidaryta 1 val. kasdien. Tel. HE. 2-2613

Patogus privažiavimas:

BMT Subway — Canarsie Linija iki DeKalb Ave. Stoties.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.

Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th ST., NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Nedovanotinas lietuvaitės vienuolės elgesys Apreiškimo parap. mokykloje

Brooklyn, N. Y. — S. m. rugsėjo 1 d. vienas tėvas, kurio sūnus lanko Apreiškimo parapijinę mokyklą, parašė laišką, pareikšdamas kai kuriuos savo pageidavimus ir nurodė, kad jo sūnus kartu su tėvais eina ne į angliškas pamaldas 9 val., bet į lietuviškas —11 val., kai susirenka suaugusieji. Be to, paprašė, kad jo sūnaus vardas mokykloje būtų rašomas ne Anthony, bet Antanas.

Laiškas dviejuose egzemplioriuose buvo įteiktas seselėms.

Trečiosios klasės seselė paskaitė laišką ir paaiškino, kad jos auklėtiniai gali laisvai eiti į tas pamaldas, į kurias visa šeima eina kartu.

Bet penktosios klasės seselė rado progą išlieti visą tulžį čia pat klasėje dėl šio laiško ir nei iš šio, nei iš to ėmė žeminti tremtinius, lietuvius ir Lietuvą. Sudraskė viešai laišką ir, "sukritikavusi" jo turinį, įmetė į šiukšlių dėžę. Kitą dieną jį vėl lietuvių adresu mėtė neapykantos žiežirbas. Toji klasė, kurią sudaro lietuviai ir nelietuviai, pamokų metu iš seselės išgirdo, kad tremtiniai yra negeri žmonės, netikėliai. Iškritikavo jį lietuviškus vardus, kaip pagoniškumo žymę, užkliuvo jai šeštadieninės mokyklos Maironio vardas, kam ne kokio šventojo... Kadangi lietuviai Nepriklausomybės laikais nutolo nuo Dievo ir pamėgo kitką... tai dabar, jos žodžiais, Lietuva ir nubausta. Pagaliau prisipažino, kad nemyli dipukų.

Paiškėjo, kad ne laiškas buvo viso to priežastimi. Seselė neiškentė atvirai išdėti klasėje, kad ji pati kitados nemėgo lietuvių kalbos ir mokėsi tik todėl, kad buvusi verčiama.

Ta seselė ir pernai dirbo šioje mokykloje, tačiau savo širdies "gelmių" nebuvo atvėrusi. Šiuo metu ji yra pakurstyta žmogaus, kuris labai yra nusistatęs prieš lietuvybės akciją.

Tenka apgailestauti, kad tie įvykiai atsitiko mokykloje, kurią visi lietuviai labai vertin. Ir, žinoma, dar labiau gaila, kad ta seselė, karo audras ir smurtą pakėlusiųjų žemintoja, nesijaučia, kad ji labai nusikalto ir kad jai nebe vieta toje mokykloje ir prie tų vaikų, kurių tėvų ji nekenčia ir kuriuos ji niekina, kurstydama jaunų amerikoniukų širdyse nepalankius jausmus tremtiniams.

B. Nemunaitis

SUSIRINKIMAI

Pranešimas New Yorko lietuviams teisininkams

Lapkričio 10 d. (šeštadienį) 4 v. p.p. 158 Grand St., Brooklyne, Povilanskų svetainėje šaukiamas Lietuvių Teisininkų D-jos New Yorko skyriaus susirinkimas. Jame bus vykdoma balsavimai centro organams išrinkti. Be to, Vaclovas Sidzikauskas darys pranešimą apie tarptautinę politinę padėtį. Šiam pranešimui išklausyti įėjimas yra laisvas ir ne draugijos nariams.

Po susirinkimo čia pat įvyks narių pobūvis. Draugijos nariai kviečiami su savo artimaisiais bei pažįstamais atsilankyti į susirinkimą ir į pobūvį.

Skyriaus Valdyba

Mokytojų žiniai

Lapkričo 10 d. 3 val. p. p. Brooklyno Apreiškimo parapijos salėje šaukiamas Lietuvių Mokytojų Sąjungos New Yorko skyriaus narių susirinkimas. (—)

Lietuvių mokytojų suvažiavimo reikalu

Š. m. lapkričio 18 d., New Yorke šaukiamas Rytinių JAV lietuvių mokytojų suvažiavimas. Suvažiavime bus aptarti aktyvaus lituanistinio ugdymo klausimai ir konkrečios lietuvybės išlaikymo priemonės.

Nors manoma, kad suvažiavime dalyvaus labai daug mokytojų, tačiau ne visiems vienodai patogu atvykti, ypač iš tolimesnių vietovių, kurios turėtų būti taip pat suvažiavime atstovaujamos. Todėl nusistatyta, kad visos vietovės bent atstovus galėtų pasiųsti.

Smulkiau prašome teirautis Organizacinės Komisijos būstinėje šiuo adresu: Br. Kulys, 383 So. 3rd St., Brooklyn 11, N. Y.

NOVELĖS MEISTRO KNYGA

Naujausioji Jurgio Savickio knyga "Raudoni batukai" rado platų atgarsį skaitančioje visuomenėje ir kritikoje. Dienraščio "Draugo" Nr. 241 literatūriniame prieda apie šią knygą taip rašoma: "Jurgio Savickio siužetai "pikantiški"... Jurgis Savickis — novelės meistras. Mes džiaugiamės jo nauja novelių knyga "Raudoni batukai".

Knyga išleista gražiai, kainuoja $1.50. Gaunama šiuo adresu: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

PERŽIŪRĖKIME RŪBINES

Iki šių metų lapkričio mėn. pabaigos BALFas pasiryžęs į Vokietiją pasiųsti 100,000 svarų drabužių tremtiniams. Rūbai dar labai reikalingi. Ta proga kviečiame visus New Yorko lietuvius gerai peržiūrėti savo rūbines ir atrinkus nereikalingus, vaikų išaugtus ir kitus jau nepageidaujamus, bet dar gerus dėvėtus drabužius, juos paaukoti BALFui.

Į drabužių rinkliavą talkon kviečiami visi gerieji Didžiojo New Yorko ir apylinkės lietuviai. Visi prašomi auokti drabužių kiek gali, daugiau ar mažiau. BALF'o sandėlis atdaras ir vakarais, šeštadieniais iki 1 val. p.p. specialiai drabužiams priimti.

Kiekvieno lietuvio namuose atsiras atliekamas drabužis ar apavas. Dovanokite jį tremtyje esančiam lietuviui, kuriam jis daugiau reikalingas negu jums.

Didžiajame New Yorke yra daugiau kaip 10.000 lietuvių, tik po svarą aukodami surinksime 10,000 svarų. Šiandien pat visi kviečiami į talką.

Drabužius siųskite į BALF sandėlį: 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

BALF.

DAvenport 6-0259

RALPH KRUCH

FOTOGRAFAS

65-23 Grand Avenue

Maspeth, N. Y.

NAMAS PARDAVIMUI

Ridgewoode prie BMT stoties, 16 šeimynų su moderniškais įrankiais, aliejaus šildoma, vienas butas tuščias ir galima gauti kitą butą, atleidus prižiūrėtoją. Nuomos į metus $6,000. Nuoma už butus galima pakelti. Lincoln Savings Banko morgečius 4% sumokamas $500 metams.

BENEDICT J. SCHEGAUS

195 Grand Street

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 7-1241

Dr. S. Černovas

Kraujo ir Odos ligos

223 SECOND AVENUE,

Room 14

Tel. GR. 7-7697

W. J. DOWNER

Pirmas lietuvis vaistininkas Amerikoje.

229 BEDFORD AVE.,

Brooklyn 11, N. Y.

JONAS SUTKAITIS,

Laikrodininkas.

Parduodami nauji ir taisomi bei atnaujinami seni laikrodžiai.

449 Grand Street,

Brooklyn 11, N. Y.

A. ANDRIUŠKEVIČIUS

Laikrodininkas

Taiso įvairių formų visokių rūšių laikrodžius greit ir pigiai.

245 Union Ave.,

Brooklyn 11, N. Y.

L. MIKUTAVIČIENĖ

duoda

švediską masažą

rūpinasi jūsų kūno kultūra.

675 Clinton Avenue,

NEWARK, N. J.

ESex 4-3282

Namų: BI 3-9544.

Anthony Grigalis

KONTRAKTORIUS

Namų statybai, taisymui, medžio darbams, šingeliavimui, stogų dengimui, dažymui ir tt.

63-26 53rd Drive,

MASPETH 78, N. Y.

NEwton 9-3215

Fasolino Memorials

Fank Fasolino, Sr., Savininkas

Ernest Fasolino, Biznio vedėjas.

GAUNAMI ĮVAIRIAUSIO STILIAUS PAMINKLAI, MAUZOLIEJAI IR STATULOS.

Fasolino Memorial firma, kuri stato paminklus, Calvary, Mt. St. Mary ir visose kitose Long Island kapinėse, lietuviams yra žinoma daugiau, kaip 40 metų.

Darbas atliekamas artistiškai, sąžiningai ir prieinamomis kainomis.

Pasirinkimas neribotas. Tik reikia aplankyti Fasolino Memorials paminklų parodas...

DIRBTUVĖ IR PARODA:

79-12 METROPOLITAN AVE., MIDDLE VILLAGE, L. I.

Paminklų paroda:

66-86 80th STREET, MIDDLE VILLAGE, L. I.

CENTRALINIS OFISAS:

66-56 80th STREET, MIDDLE VILLAGE, L. I.

FASOLINO MEMORIALS

(PRIES PAT ŠVENTO JONO KAPŲ VARTUS)

DAvenport 6-1282